

Onderwerp

Voortgangsrapportage Nieuwe Natuur 2016

Kern mededeling:

Op 17 december 2014 hebben Provinciale Staten aangegeven welke projecten aanspraak kunnen maken op middelen van het programma Nieuwe Natuur, waarbij aan elk project een maximaal budget is toegekend. Gedeputeerde Staten maken een halfjaarlijks schriftelijke voortgang van het programma en de bijbehorende projecten. Bijgevoegde rapportage geeft de voortgang van de projecten en het programma weer tot medio september 2016.

Mededeling:

GS hebben met het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 het mandaat gekregen om voor de gehonoreerde projecten intentie- en realisatieovereenkomsten aan te gaan voor zover deze passen binnen de kaders van het PS-besluit van eind 2014. GS houden met de vastgestelde meetlat, toezicht op de uitwerkingkaders en borgt deze kaders in realisatieovereenkomsten. GS zien er op toe dat het gaat om haalbare en betaalbare projecten en dat er zorgvuldige communicatie met de omgeving plaatsvindt. In de overeenkomsten kunnen (financiële) verplichtingen worden vastgelegd op basis van de vastgestelde geactualiseerde toekenningstabel (24 februari 2016).

Eén van de criteria van de op 17 december 2014 vastgestelde meetlat, stelt dat de projecten binnen vijf jaar na het besluit onvoorwaardelijk kunnen starten met de realisatie. Rekening houdend met de maximale ingeschatte doorlooptijd van twee jaar voor het doorlopen van de noodzakelijke publiekrechtelijke procedures, moet daarom uiterlijk eind 2017 de realisatieovereenkomst zijn afgesloten. Eind 2017 is daarom een belangrijk evaluatiemoment voor projecten waarvoor op dat moment nog geen realisatieovereenkomst is afgesloten.

Met betrekking tot de projecten waarvoor GS eind 2017 nog geen realisatieovereenkomsten hebben afgesloten zal aan PS op dat moment een voorstel worden voorgelegd hoe met het oorspronkelijke honoreringsbesluit van betreffend project om te gaan. Deze voortgangsrapportage moet in dit verband worden gezien als een eerste mid-term-review van het programma Nieuwe Natuur als opmaat naar eind 2017. Wanneer op een eerder tijdstip kan worden vastgesteld dat een project niet haalbaar is of dat initiatiefnemer het project wilt beëindigen, wordt aan PS op dat moment een voorstel voorgelegd. Ook worden PS opnieuw in positie gebracht op het moment dat het niet mogelijk blijkt om binnen de kaders zoals eerder door PS zijn vastgesteld een project tot realisatie te brengen (bijvoorbeeld andere plek, andere scope, andere invulling).

De voorliggende rapportage omvat naast een projectomschrijving, samenvatting en voortgang een uitgebreide analyse. Deze omvat de stand van zaken op het gebied van onder andere planning, grond, financiën, draagvlak en staatssteun. Met deze opzet is snel te zien wat er speelt rond een project en wat partijen hebben gedaan om de voortgang erin te houden. Deze weergave is expliciet opgesteld door provincie waarbij naast eigen waarneming en kennis ook informatie van de initiatiefnemer en omgevingspartijen is betrokken.

Bijlagen

Registratienummer

1974281

Datum

11 oktober 2016

Auteur

A.J. van der Schee

Afdeling/Bureau

GE

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

1974281

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Voortgangsrapportage Nieuwe Natuur	1974406	Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

PROVINCIE FLEVOLAND

Voortgangsrapportage Nieuwe Natuur

Oktober 2016

1. Samenvatting

Voortgang programma in cijfers					
Intentieovereenkomsten	12	Bijbehorend ha's natuur	547	Waarvan ha's compensatie (totaal 365,5 ha)	365,5
Realisatieovereenkomsten	3	Bijbehorend ha's natuur	150,5	Waarvan ha's compensatie (totaal 365,5 ha)	116
Nog geen overeenkomsten	4	Bijbehorende ha's natuur	147,7	Waarvan ha's compensatie (totaal 365,5 ha)	0
Opgeleverde projecten	0				

Korte analyse voortgang projecten - locaties Noordelijk Flevoland

Project	Voortgang tot nu toe	Status	Perspectief tijdige realisatieovereenkomst
Urkerveld	Laag.	Intentieovereenkomst in voorbereiding	<p>Het project heeft de afgelopen periode - vanwege een juridische proces - stilgelegen. Nu in zomer 2016 pacht is ontbonden kunnen stappen worden gezet richting intentieovereenkomst.</p> <p>Intentieovereenkomst wordt naar verwachting in de tweede helft van 2016 ondertekend. Haalbaarheid van realisatie-overeenkomst einde 2017 is afhankelijk van de urgentie die de gemeente Urk bij dit project wil leggen. Die urgentie wordt nog onvoldoende waargenomen. Oplossing wordt gezocht in een samenwerking met Stichting Het Flevo-landschap. Initiatiefnemer neemt begin 2017 besluiten over de wijze en planning van de verwerving van de gronden.</p>

Nieuwe natuur bij Schokland	Laag.	Intentieovereenkomst (de bestaande intentie-overeenkomst zal per november met een jaar worden verlengd)	Het project is onderdeel van het integraal gebiedsproces om de Werelderfgoed-status te behouden. In de afgelopen periode zijn alle inspanningen erop gericht geweest duidelijkheid te krijgen over de co-financiering van het Rijk. Nu die duidelijkheid is verkregen wordt in de tweede helft van 2016 via planoptimalisatie onderzocht of de business case sluitend kan worden gemaakt. Eind 2016 zal blijken of de business case met de toegezegde rijksbijdrage sluitend kan worden gemaakt. Wanneer de integrale business case eind 2016 wordt opgeleverd, zal duidelijk worden of realisatieovereenkomst in 2017 haalbaar is. Indien er binnen de kaders van de besluitvorming van pNN geen sluitende business case mogelijk blijkt, zal het project ter heroverweging moeten worden voorgelegd aan PS.
Ruimte en lucht voor natuur (NLR-terrein)	Laag.	Intentieovereenkomst in voorbereiding	De realisatie van het Nieuwe Natuur-project (50ha) is afhankelijk van de oplossing voor de overige grond (101 ha), die het NLR bij voorkeur wil afstoten. Complicerende factor in de business-case van NRL is dat RVB gebruik wil maken van het recht op terugkoop van de grond tegen historische kostprijs. De verwachting is dat de intentieovereenkomst in het najaar van 2016 ondertekend kan worden. Perspectief dat er in 2017 een realisatieovereenkomst wordt ondertekend is onduidelijk. Alles hangt af van de alternatieven die NLR krijgt om een oplossing te vinden voor de verkoop van de resterende 101 ha om zo de business case voor het totale oppervlakte (151 ha) sluitend te krijgen. De mogelijke vestiging van het RDW op het NRL-terrein zou het integrale gebiedsproces in een versnelling kunnen brengen.

Korte analyse voortgang projecten - locaties Oostelijk Flevoland			
Project	Voortgang tot nu toe	Status	Perspectief tijdige realisatieovereenkomst
Oostkant Dronten	Laag	Intentieovereenkomst in voorbereiding	Perspectief dat er eind 2016 een intentieovereenkomst wordt ondertekend is reëel. Bestuurlijk wordt door Dronten gekoerst op ondertekening van de realisatieovereenkomst in de zomer van 2017. Echter, gelet op de keuze van de gemeente voor een integrale aanpak van alle opgaven (waarin de natuurdoelen afhankelijk zijn gemaakt van het slagen van het gehele gebiedsproces) en de ervaringen tot nu toe, vormt de voortgang een punt van zorg. Er is vooralsnog geen zicht op het concretiseren van de natuurprojecten binnen het gebiedsproces.
Natuur op G38	Hoog	Realisatieovereenkomst gesloten. Project is in uitvoering.	Verwachte oplevering project medio 2017.

Swifterpark	Gemiddeld.	Intentieovereenkomst getekend. Realisatieovereenkomst in voorbereiding.	Voortgang is met name afhankelijk geweest van taxatie t.b.v. afwaardering en een second- opiniononderzoek op de veterinaire risico's voor de omwonenden. Taxatie is afgerond. Second-opinion op veterinaire risico's wordt spoedig verwacht. Daarna kan naar verwachting voor einde 2016 een realisatieovereenkomst worden gesloten.
-------------	------------	--	--

Korte analyse voortgang projecten - locaties Zuidelijk Flevoland			
Project	Voortgang tot nu toe	Status	Perspectief tijdige realisatieovereenkomst
Oostvaardersplassengebied	Gemiddeld	Intentieovereenkomst getekend	Perspectief op het ondertekenen van een realisatieovereenkomst in 2017. Start realisatie van deelprojecten ook in 2017. Mogelijke risico's die de realisatie van de deelgebieden beïnvloeden zijn de bestemmingsplanwijziging voor de deelprojecten Ibisweg-Noord en Hollandse Hout en de grondonderhandelingen voor het deelproject Hollands Hout.
De Eemvallei <ul style="list-style-type: none"> - Voedselbossen - Speelwildernis - Het Luierpark - Het Kroonbos 	Gemiddeld	Intentieovereenkomst getekend	Vanuit het programma Nieuwe Natuur is met de Oosterwold-partijen een reservering van 102 ha landschapskavels afgesproken. Door pNN zijn afspraken gemaakt over het planologisch vastleggen van de eerste 44,5 ha (eerste fase) en de inbreng van de RVB-gronden in de pNN-projecten. Door deze belangrijke stap kunnen de initiatiefnemers Staatsbosbeheer, Speelwildernis en Voedselbos nu samen werken aan de uitwerking van de plannen. Er is concreet perspectief op het ondertekenen van een realisatieovereenkomst voor de eerste fase medio 2017. <ul style="list-style-type: none"> - Luierpark heeft locatie gevonden nabij Noorderplassen en komt in 2017 tot oplevering project. - Kroonbos heeft locatie gevonden in Kop van het Horsterwold en komt in 2017 tot oplevering project. - Het project Vliervelden is van Noorderwold-Eemvallei naar De

			Eemvallei verschoven.
Kop van het Horsterwold	Hoog	In uitvoering	Verwachte oplevering project medio 2017. Uit de halfjaarlijkse voortgangsrapportage over de uitvoering blijkt dat de aanbesteding succesvol is verlopen. De uitvoering zal starten op 1 oktober 2016.
Noorderwold-Eemvallei <ul style="list-style-type: none"> - Pioniernatuur - Vliervelden - Vierkante meter natuur 	Gemiddeld	Intentieovereenkomst getekend	Door Oosterwold-partijen is ingestemd met een programmatische reservering van in totaal 316 ha diverse kavels. De reservering geeft richting waarbij de exacte ligging nader bepaald moet worden. Belangrijk punt daarbij is de eigendomssituatie in het gebied. Momenteel is een verkenning opgestart naar de samenwerkingsmogelijkheden met deze eigenaren/gebruikers. Er is reëel perspectief op het ondertekenen van een realisatieovereenkomst voor de eerste fase medio 2017. Het project Vliervelden is verschoven naar De Eemvallei.
Harderbos en Harderbroek verbonden	Hoog	In uitvoering	Verwachte oplevering project begin 2017.

Geitenboerderij met restaurant	Laag	Realisatie niet mogelijk	Vastgesteld is dat het niet mogelijk is om dit project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur tot realisatie te brengen.
Gouden Randen langs de Pampushout	Hoog	Intentieovereenkomst in voorbereiding	In oktober 2016 wordt de intentieovereenkomst getekend. De verwachting is dat er begin 2017 een realisatieovereenkomst wordt ondertekend.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting.....	1
2. Inleiding.....	10
3. Achtergrond en analyse voortgang	11
Staatssteun	12
4. Voortgang.....	13
Communicatie.....	13
Programma Nieuwe natuur 'in the picture'	13
Financiën.....	15
Voortgang voorjaar 2016	15
Voortgang najaar 2016	18
Grond	19
Voortgang voorjaar 2016	19
Najaar 2016.....	20
Risicomanagement	22
Natuurcompensatie	24
5. Projecten	25

2. Inleiding

Voor u ligt de voortgangsrapportage Nieuwe Natuur over de eerste helft van 2016. Eind 2014 is door Provinciale Staten aangegeven welke projecten aanspraak maken op middelen vanuit het programma Nieuwe Natuur. Gedeputeerde Staten geven u halfjaarlijks de voortgang weer van het programma en de bijbehorende projecten.

In deze rapportage wordt, conform de wens van Provinciale Staten, primair aandacht geschonken aan de voortgang van projecten tot september 2016. Per project is een projectfactsheet opgesteld die in één oogopslag inzicht geeft in de voortgang en aandachtspunten. Daarnaast wordt u op de hoogte gesteld van de thema's en onderwerpen die komen kijken bij de uitvoering van het programma. Dit wordt gedaan in lijn met de motie van Provinciale Staten van 17 december 2014 waarbij Gedeputeerde Staten zijn opgeroepen om de programmasturing te behouden, vanuit deze regierol invulling te geven aan de uitwerkingskaders en toe te zien dat deze zijn geborgd voordat overeenkomsten worden gesloten.

3. Achtergrond en analyse voortgang

In het toewijzingsvoorstel van 17 december 2014 zijn 22 projecten (deels) gehonoreerd. De projectindieners van deze projecten zijn verantwoordelijk voor de realisatie van hun projecten. De provincie ondersteunt bij het realiseren van deze projecten. Hiervoor zijn (financiële) middelen voor het verwerven van de benodigde grond, de inrichting en het beheer aan de projecten toegekend.

De eerste mijlpaal is het afsluiten van een intentieovereenkomst tussen de initiatiefnemer en de provincie. In de intentieovereenkomst worden de procesafspraken over de uitwerking van het projectvoorstel en de daarbij horende rol- en taakverdeling vastgelegd. Hier wordt onder andere vastgelegd welke kosten voor voorbereidende werkzaamheden in aanmerking komen voor vergoeding. Wanneer Gedeputeerde Staten met de intentieovereenkomst hebben ingestemd, wordt deze ondertekend door de Commissaris van de Koning en de projectindieners.

Wanneer de voorbereidende werkzaamheden afgerond zijn, de planuitwerking definitief is gemaakt en het business model is getoetst, wordt een realisatieovereenkomst ondertekend door provincie Flevoland en initiatiefnemer. In deze overeenkomst worden afspraken over de uitvoering, de financiën, de risico's, het op te leveren resultaat en het toekomstige beheer vastgelegd. Deze overeenkomst moet door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld. Na tweezijdige ondertekening van de realisatieovereenkomst kan de uitvoering van het project starten en nieuwe natuur in Flevoland worden gerealiseerd.

In de eerste helft van 2016 is binnen het programma aanzienlijke progressie geboekt. Inmiddels zijn voor 3 projecten realisatieovereenkomsten gesloten en zijn voor 12 projecten intentieovereenkomsten getekend. De verwachting is dat van de resterende 7 projecten er voor 6 projecten voor eind 2016 ook een intentieovereenkomst kan worden gesloten. Met betrekking tot één project moet worden vastgesteld dat er geen mogelijkheden worden gezien om binnen de kaders van het PS-besluit tot een planontwikkeling te komen en is besloten verdere inspanningen stop te zetten.

Het programma is een nieuwe fase ingegaan waarin concreet wordt toegewerkt naar specifieke projectbesluiten (intentie- dan wel realisatieovereenkomst). In deze fase zijn diverse vraagstukken naar voren gekomen die van een antwoord moesten worden voorzien om tot zorgvuldige en rechtmatige besluitvorming te komen over de overeenkomsten. Het gaat daarbij o.a. over vraagstukken zoals instandhouding natuurdoelen, staatssteun/mededinging, afwaardering grond, de omgang met draagvlak en communicatie, risicomangement. Op al deze aspecten is vanuit het programma een eenduidig uitvoeringskader ontwikkeld dat de basis vormt voor de inbreng in projecten. Daarmee is geborgd dat de provincie vanuit het programma zoveel mogelijk herkenbaar en consistent richting projecten handelt, wat niet wegneemt dat op onderdelen maatwerk nodig is.

Daarnaast is de afgelopen periode gebleken dat het bijzondere karakter van het programma, waarbij de verantwoordelijkheid voor de projecten primair bij de initiatiefnemers is belegd, om een goede duiding vraagt van de rollen en verantwoordelijkheden van zowel de initiatiefnemer, de provincie als de programmahouder. Die rollen zijn wel te onderscheiden maar in de praktijk niet altijd te scheiden. Dit is o.a. aan de orde bij de grondverwerving, waar de regie over de inbreng van het programmakapitaal vanuit het voormalige Oostvaarderswold op programmanniveau ligt, terwijl de verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van de grond voor een project bij de initiatiefnemer ligt. Die twee verantwoordelijkheden komen samen als het bijvoorbeeld gaat om grondruilingen en de provincie samen met initiatiefnemer om tafel gaat om de grondstrategie te bepalen.

Staatssteun

In het kader van het programma Nieuwe Natuur zijn bedragen voor de realisatie en ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden aan de projectindieners toegekend. Deze bedragen worden onder voorwaarden die in de realisatieovereenkomsten zijn vastgelegd aan de projectindieners uitgekeerd. Volgens geldende wet- en regelgeving mogen deze bedragen geen ongeoorloofde staatssteun zijn en worden alle projecten hierop vóór ondertekening van de realisatieovereenkomst getoetst. Deze toets wordt door een externe deskundige op het gebied van de wet- en regelgeving omtrent staatssteun uitgevoerd.

De ontwikkeling van natuur wordt door de Europese Commissie en het Rijk gezien als een maatschappelijk belang en Europese staatssteunkaders bieden voldoende ruimte om natuurinrichting en -beheer te subsidiëren of anderszins te financieren. Om de nieuwe natuurgebieden van het programma langdurig te kunnen beheren zijn de projectindieners door het programma uitgedaagd om zelf verdienmodellen op te stellen. Dat leidt er in diverse projecten toe dat het projectplan elementen bevat van economische activiteit, zoals het laten begrazen van vee, de verkoop van vlees en melk, etc. Daarmee bestaan deze projecten niet meer altijd uit zuiver niet-economische activiteiten. In die zin kan er sprake zijn van staatssteun, echter deze staatssteun is geoorloofd, aangezien die steun uiteindelijk ten dienste staat van het door Provinciale Staten aangewezen algemeen maatschappelijke belang (realisatie en instandhouding van natuur). Als extra borging zijn de initiatiefnemers, voordat ze de realisatieovereenkomst tekenen, aangewezen als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Door deze aanwijzing wordt vastgelegd dat hun verdienmodel alléén ten gunste van het beheer van nieuwe natuurgebieden wordt ingezet en daarmee een maatschappelijk belang dient.

4. Voortgang

Communicatie

De communicatie-activiteiten die in de afgelopen periode zijn ondernomen dienden verschillende doelen:

- **Informereren van een breed publiek en volgers van het programma Nieuwe Natuur**
Doel was vooral om hen op de hoogte te houden van ontwikkelingen in het programma. Daarbij is gebruikgemaakt van media zoals het dossier Nieuwe Natuur op de provinciale website, nieuwsberichten in de provinciale nieuwsbrief (weekbericht), persberichten en twitter. De communicatie richtte zich met name op noemenswaardige mijlpalen voor het programma, zoals de ondertekening van intentie- of realisatieovereenkomsten of de start van een project 'in het veld', maar ook op relevante ontwikkelingen zoals de verplaatsing van de locaties van enkele projecten uit het Oosterwoldgebied naar meer passende locaties en de uitkomsten van de bestuurlijke afstemming rond Oosterwold.
- **Bevorderen van de contacten tussen initiatiefnemers**
Om de initiatiefnemers te faciliteren in het leggen van contacten en uitwisselen van kennis en ervaring is in 2015 het platform Nieuwe Natuur opgericht. Dit platform biedt mogelijkheden om elkaar 'in de cloud' en 'in de klei' te ontmoeten.

Het digitale platform (een besloten webpagina waarop gegevens en informatie kunnen worden uitgewisseld door iedereen die er toegang toe heeft) biedt naast documenten en nieuws over de voortgang van het programma en de projecten ook contactgegevens van de projectindieners en andere betrokkenen. Initiatiefnemers kunnen zelf ook nieuws- of andere berichten plaatsen op het platform. Van deze optie is tot op heden echter beperkt gebruikgemaakt. De meeste initiatiefnemers ontmoeten elkaar liever 'in de klei'. Daarvoor zijn verschillende gelegenheden gecreëerd rond de eerder genoemde mijlpalen (bijeenkomst op G38 in het kader van realisatieovereenkomst, lancering concept Vierkante meter natuur). Verder zijn initiatiefnemers via het platform uitgenodigd voor door derden georganiseerde bijeenkomsten met natuur als thema (bijv. groene netwerkborrel).

- **Adviseren van initiatiefnemers bij project- en draagvlakcommunicatie**
De projectindieners zijn primair zelf verantwoordelijk voor het zorgdragen voor communicatie en voldoende draagvlak voor hun initiatief. Het programmateam ondersteunt en adviseert initiatiefnemers daarbij waar nodig. Bij de beoordeling van planuitwerkingen ziet het programmateam erop toe dat er sprake is geweest van een zorgvuldig communicatieproces waarbij in redelijkheid relevante informatie met de omgeving is gedeeld en waarbij voldoende inspanningen zijn gedaan om opvattingen en bezwaren uit de omgeving te betrekken bij de planuitwerking.

Programma Nieuwe natuur 'in the picture'

De vernieuwende elementen van het programma Nieuwe Natuur worden op landelijk niveau gezien. Het programma wordt naar voren gebracht als voorbeeldinitiatief van het natuurbeleid "Natuur midden in de samenleving" en is opgenomen in de bijbehorende maatschappelijke uitvoeringsagenda. De initiatieven op de agenda zijn divers, maar hebben drie kenmerken gemeenschappelijk: (1) ze komen voort uit een samenwerkingsverband van uiteenlopende partners, (2) ze bevatten een nieuwe, krachtige natuurcombinatie en (3) ze zijn navolgbaar en een aansprekend voorbeeld voor anderen in het land.

Over de maatschappelijke uitvoeringsagenda wordt jaarlijks gerapporteerd aan de Tweede Kamer.

Daarnaast is door het Planbureau van de Leefomgeving het programma Nieuwe Natuur als voorbeeldcasus gebruikt in hun rapport over de praktijk van vernieuwingen in het provinciale natuurbeleid. Dit rapport is opgesteld in het kader van de evaluatie van het Natuurpact en zal begin 2017 worden gepubliceerd.

Financiën

Belangrijk onderdeel van het programma Nieuwe Natuur zijn de financiën van het programma als geheel. Twee belangrijke aspecten voor de financiële haalbaarheid van het programma zijn het beschikbaar kunnen stellen van de toegewezen bedragen aan de initiatiefnemer en het beheren van de dekkingsmiddelen in geld en (ruil) grond.

Toegewezen bedragen en kosten

Bij de te verstrekken middelen wordt onderscheid gemaakt tussen de planvoorbereidingskosten (vast te leggen in de intentieovereenkomsten) en de toewijzingen voor grond, inrichting en beheer. De toewijzingen betreffen maximale bedragen inclusief eventuele belastingen (omzet- en overdrachtsbelasting) en zonder verrekening van inflatie. De toewijzingen zijn alle vertaald in geld, maar kunnen ook -deels- in de vorm van grond beschikbaar worden gesteld.

Verder is er sprake van programmakosten die de provincie zelf maakt. Dit zijn projectoverstijgende kosten die niet ten laste van de projecten gebracht kunnen worden. Het totaal van alle kosten wordt gedekt uit het reeds beschikbare programmakapitaal en de door het programma gegeneerde opbrengsten. Het programma doet geen beroep op aanvullende provinciale dekkingsmiddelen.

Dekkingsmiddelen

Bij het toewijzingsbesluit voor het programma Nieuwe Natuur in december 2014 is een overzicht van beschikbare middelen ('programmakapitaal') voor de uitvoering van het programma gepresenteerd met een tussentijdse actualisatie in de voortgangsrapportage van februari 2016. Naast de provinciale middelen (geld en grond) maken de gronden van Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap die in het kader van het voormalig Oostvaarderswold zijn verkregen deel uit van het programmakapitaal. De partijen zetten dit kapitaal gezamenlijk in ter realisatie van het programma.

Voortgang voorjaar 2016

De activiteiten in 2016 bestonden vooral uit het leveren van de benodigde ondersteuning en expertise voor de verdere uitwerking van de projecten. De vrij beschikbare middelen zijn per saldo met € 0,8 mln. toegenomen als gevolg van verkoop van gronden, pachtinkomsten en toegenomen proceskosten. De waarde van de (grond)eigendommen is per saldo met € 1,2 mln. gestegen als gevolg van hertaxaties (voornamelijk hogere grondprijzen).

Een deel van de hertaxaties heeft betrekking op grond die voor het project Oostkant Dronten is toegewezen, daarom is ook de toewijzing aangepast. Voor de Kop van het Hosterwold zijn in de realisatieovereenkomst afspraken gemaakt over aanvullende inrichtingskosten van € 350.000. Deze wijzigingen in de toewijzing zijn reeds bij de voortgangsrapportage februari 2016 door PS vastgesteld.

Per saldo is de buffer gelijk gebleven ten opzichte van de stand van december 2014 (toewijzingsbesluit).

Stand van zaken Programmakapitaal Nieuwe Natuur (1 september 2016) afgerond op € 100.000

Beschikbaar	Stand 17-12-2014	mutatie	Stand 01-09-2016	toelichting mutatie
1 Vrij beschikbaar deel reserve Nieuwe Natuur	6.500.000	800.000	7.300.000	Extra gegenereerde opbrengsten minus extra procesgeld
2 Nog beschikbare compensatiegelden	8.400.000	-	8.400.000	
3 Nog af te lossen boekwaarde	-3.200.000	-	-3.200.000	
Totaal direct beschikbaar	11.700.000	800.000	12.500.000	
4 Waarde eigendommen PFL-SBB-SFL (geveltaxatie)	94.100.000	1.200.000	95.300.000	Herwaardering eigendommen obv hertaxaties
Totaal beschikbaar dekking	105.800.000	2.000.000	107.800.000	
Benodigd				
5 Toegewezen verwervings-/grondkosten	84.300.000	1.700.000	86.000.000	Aanpassing obv herwaardering direct inzetbare eigendommen
6 Toegewezen inrichtingskosten	12.300.000	300.000	12.600.000	Aanpassing KvH o.b.v. extra opbrengsten uit gedeeltelijke verkoop
7 Toegewezen beheerkosten	4.500.000	-	4.500.000	
Totaal benodigd	101.100.000	2.000.000	103.100.000	
Saldo (+/+ = buffer)	+4.700.000	-	+4.700.000	

In de volgende tabel zijn de toegewezen middelen per project aangegeven:

Toewijzings tabel - gehonoreerde projecten

Project	hectare	Toewijzing 17-12-2014	Mutatie	Toewijzing 24-02-2016	Mutatie*	Totaal
		Totaal		Totaal		
Oostvaardersplassen (Hollandse Hout)	90	9.320.000	117.000	9.437.000	-	9.437.000
Oostvaardersplassen (Ibisweg Noord)	36	4.323.500	83.000	4.406.500	-	4.406.500
Kop van Hosterwold	110	14.740.000	250.000	14.990.000	-	14.990.000
Eemvallei SBB	60	8.895.000	100.000	8.995.000	-	8.995.000
A - Voedselbos	20	3.580.000	-	3.580.000	-	3.580.000
B - Speelwildernis	20	3.210.000	-	3.210.000	-	3.210.000
C - Luierpark	sbb	-	-	-	-	-
D - Kroonbos	sbb	-	-	-	-	-
Eemvallei Noorderwold SFL	206	31.503.000	-500.000	31.003.000	-	31.003.000
F - Vierkante meter natuur	sfl	-	-	-	-	-
G - Pioniernatuur Flevoland	sfl	-	-	-	-	-
H - Vliervelden	sfl	-	-	-	-	-
NLR	50	2.309.333	-	2.309.333	-	2.309.333
Oostkant Dronten	50	3.400.000	2.000.000	5.400.000	-	5.400.000
Schokland	91	8.287.500	-	8.287.500	-	8.287.500
Urkerveld	28,7	2.201.250	-	2.201.250	-	2.201.250
G38	40,5	3.768.688	-	3.768.688	-38.760	3.729.927
Swifterpark	24	2.083.582	-	2.083.582	-	2.083.582
Harderbos en Harderbroek	0	100.000	-	100.000	-	100.000
Pampushout - Gouden Randen	19	2.515.000	-	2.515.000	-	2.515.000
Trekweg	0	850.000	-	850.000	-	850.000
Totaal	845,2	101.086.853	2.050.000	103.136.853	-38.760	103.098.093

* Toelichting mutaties ten opzichte van laatst vastgestelde toewijzings tabel (feb. 2016):

- G38: de definitieve bijdrage o.b.v. de getekende realisatieovereenkomst is a.g.v. de taxatie € 38.760 lager dan oorspronkelijk toegewezen.

Het verschil ten opzichte van de laatst vastgestelde toewijzingstabel (februari 2016) heeft betrekking op de lagere bijdrage voor afwaardering G38 op basis van de definitieve realisatieovereenkomst en daaruit voortvloeiende transacties.

Voortgang najaar 2016

In de komende periode zullen meer realisatieovereenkomsten worden gesloten. Uitgangspunt¹ is dat deze passen binnen de door PS vastgestelde kaders en daarmee geen tegenvallers voor het programma Nieuwe Natuur tot gevolg hebben.

De beschikbare dekkingsmiddelen in grond en geld worden nauwlettend in de gaten gehouden. De dekkingsmiddelen in grond zijn afhankelijk van marktschommelingen. Daarnaast wordt de financiële voortgang gevolgd op basis van cashflow en besteding van budgetten. In onderstaand overzicht is de huidige financiële voortgang van het programma weergegeven (nog te realiseren projectbijdragen: € 84,3 mln. van begrootte € 103,1 mln.).

Prognose financiële voortgang PNN - afgerond op € 100.000

Beschikbaar	Totaal begroot	Gerealiseerd		Verplicht*			Restant
	01-09-2016	t/m 2015	in 2016	2016	2017	na 2017	begroot
1 Vrij beschikbaar (restant € 33,9 mln. en pachtinkomsten)	7.300.000	600.000	7.100.000	-	-200.000	-	14.800.000
2 Nog beschikbare compensatiegelden	8.400.000	-3.900.000	-	-	-1.300.000	-	3.200.000
3 Nog af te lossen boekwaarde	-3.200.000	1.400.000	900.000	-	-	-	-900.000
Totaal direct beschikbaar	12.500.000	-1.900.000	8.000.000	-	-1.500.000	-	17.100.000
4 Waarde eigendommen PFL-SBB-SFL (geveltaxatie)**	95.300.000	1.200.000	-17.400.000	-7.300.000	-	-	71.800.000
Totaal beschikbare dekking	107.800.000	-700.000	-9.300.000	-7.300.000	-1.500.000	-	89.000.000
Benodigd							
5 Toegewezen verwervings-/grondkosten	86.000.000	-	-8.700.000	-6.900.000	-	-	70.400.000
6 Toegewezen inrichtingskosten	12.600.000	-700.000	-400.000	-400.000	-1.100.000	-	10.000.000
7 Toegewezen beheerkosten	4.500.000	-	-200.000	-	-400.000	-	3.900.000
Totaal toegewezen bijdragen	103.100.000	-700.000	-9.300.000	-7.300.000	-1.500.000	-	84.300.000
Saldo (+/- = buffer)	+4.700.000	-	-	-	-	-	+4.700.000
	4,6%						5,6%

* Reeds aangegane rechten/verplichten o.b.v. getekende realisatie- of aan-/verkoopovereenkomsten

** Verdeling resterende grond (na aftrek verplichtingen) per 1-9-2016: 136ha provincie, 388ha Flevo-landschap en 170ha Staatsbosbeheer. Totaal nog 694ha.

¹ Op basis van het Statenbesluit van 17 december 2014 heeft GS de bevoegdheid om 5% af te wijken van het door PS toegewezen budget per project, indien uit de nadere uitwerking blijkt dat dit voor realisatie noodzakelijk is.

Grond

De in het kader van het voormalig project Oostvaarderswold verkregen gronden (inclusief BBL-ruilgrond) zijn beschikbaar voor het programma en voorzien voor een belangrijk deel in de benodigde financiële dekking voor de te realiseren projecten. Deze eigendommen zijn in bezit van de provincie, Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap. Een deel van de eigendommen kan rechtstreeks worden ingezet ten behoeve van het programma, omdat deze op de plek liggen waar een gehonoreerd projectidee kan worden gerealiseerd. De overige gronden dienen te worden verkocht/geruild om daarmee middelen vrij te maken om elders grond te verwerven.

Grondtransacties vinden plaats tegen marktconforme voorwaarden. Dat houdt onder meer in dat de gronden worden getaxeerd en worden onderzocht op bodem- en milieuhygiënische aspecten. Dat geldt zowel voor gronden die de provincie koopt² (bijvoorbeeld voor ruiling of doorlevering) als voor gronden die de provincie afstoot.

De provincie koopt geen opstallen, tenzij dat echt niet anders kan. De provincie draagt in dat laatste geval niet het risico van waardedaling. Indien de provincie de opstallen (mee)koopt zal dus vooraf zekerheid moeten bestaan over de doorverkoop aan een derde partij.

Voortgang voorjaar 2016

Voor de projectvoorstellen waarbij het eigendom van de gronden nog niet in handen is van de projectindieners, wordt achter de schermen gewerkt om de gronden gefaseerd beschikbaar te krijgen voor de realisatie. Daarbij zijn er projecten waarover met de huidige eigenaren sluitende afspraken zijn gemaakt over verkrijging (Kop van het Horsterwold en G38) en projecten waarbij dit langer gaat duren. In een aantal projecten zijn de gronden reeds in eigendom van de initiatiefnemer (bijvoorbeeld Swifterpark en Oostvaardersplassen Trekweg).

De provincie heeft in de eerste helft van 2016 belangrijke stappen gezet om gronden die zij in eigendom heeft en waarvoor in het verleden afspraken zijn gemaakt, terug te leveren aan voormalige eigenaren.

Een ander deel van de gronden wordt ingezet om grondruilingen binnen het programma op gang te brengen. De provincie heeft hierbij een beperkte rol, maar in voorkomende gevallen kan het nodig zijn dat de provincie betrokken is om de grond daadwerkelijk beschikbaar te krijgen. Indien transacties via de provincie (moeten) lopen om gronden voor een project beschikbaar te krijgen, worden risico's voor de provincie uitgesloten in de daaraan ten grondslag liggende overeenkomsten.

Voor het gebied Oosterwold en omgeving waarin de kettingen Eemvallei en Noorderwold en kralen zijn gelegen, zijn in het bestuurlijk overleg Oosterwold afspraken gemaakt over de beschikbaarheid van gronden en het vervolgproces om tot realisatie van de projecten te kunnen overgaan.

² In het Statenbesluit van 24 februari 2016 zijn de voorwaarden voor aankoop opgenomen. Gronden worden bijvoorbeeld alleen aangekocht indien deze (indirect) in te zetten zijn voor de realisatie van een project.

Project	Grondactie	Huidige eigenaar	Hectares
Oostvaardersplassen (Hollandse Hout)	Nog verwerven	RVB	90
Oostvaardersplassen (Ibisweg Noord)	Reeds beschikbaar	Initiatiefnemer: SBB	36
Kop van het Horsterwold	Reeds beschikbaar	SBB+Provincie	110
Eemvallei SBB (restant na aftrek A-D)	Nog verwerven	RVB+particulier	60
A - Voedselbos	Nog verwerven	RVB+particulier	20
B - Speelwildernis	Nog verwerven	RVB+particulier	20
C - Luierpark	Reeds beschikbaar	SBB	sbb
D - Kroonbos	Reeds beschikbaar	SBB	sbb
Eemvallei Noorderwold SFL	Nog verwerven	nbn	206
F - Vierkante meter natuur	Nog verwerven	nbn	sfl
G - Pioniernatuur Flevoland	Nog verwerven	nbn	sfl
H - Vliervelden	Nog verwerven	nbn	sfl
Ruimte en lucht voor natuur (NLR)	Nog verwerven	NLR	50
Oostkant Dronten	Nog verwerven	nbn	50
Nieuwe Natuur bij Schokland	Nog verwerven	RVB+particulier	91
Urkerveld	Nog verwerven	RVB	28,7
Natuurhoeve G38	Reeds beschikbaar	Initiatiefnemer: Barkema	40,5
Swifterpark	Reeds beschikbaar	Initiatiefnemer: v Dalen	24
Harderbos en Harderbroek	Reeds beschikbaar	Initiatiefnemer: NMM	0*
Gouden Randen langs de Pampushout	Nog verwerven	RVB	19
Trekweg	Reeds beschikbaar	Initiatiefnemer: SBB	0*
Totaal			845,2

De gronden die in bezit zijn van Staatsbosbeheer, Stichting Het Flevo- landschap en de provincie Flevoland moeten worden beheerd totdat deze geruimd, verkocht of voor de realisatie van projecten gebruikt kunnen worden. Genoemde partijen hebben voor het tijdelijk beheer afspraken gemaakt en deze vastgelegd in het rentmeesterplan. Uitgangspunt van het rentmeesterplan is dat het beheer marktconform wordt uitgevoerd en dat de gronden zodanig beheerd worden dat de waarde behouden blijft én de gronden en opstallen op elk gewenst moment beschikbaar zijn voor de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur. Voor zover mogelijk wordt er gestreefd om met behoud van bestaande relaties en overeenstemming in het gebied het beheer uit te voeren. Tevens wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de toekomstige inrichting en beschikbaarheid van de gronden. De opbrengsten van het tijdelijk beheer komen ten goede aan het programma Nieuwe Natuur.

Najaar 2016

In het periodiek overleg tussen provincie, Stichting Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer vindt afstemming plaats over de inzet van grond. Het gaat daarbij om het optimaal kunnen inzetten van de grondposities van het programma en hoe zo efficiënt mogelijk te kunnen beschikken over de benodigde gronden in de projecten. Dit overleg geeft in samenspraak met onder meer Projectorganisatie Oosterwold en LTO tevens nadere uitvoering aan de verkenning naar de wensen van en mogelijkheden tot samenwerking met huidige agrarische gebruikers en eigenaren in het gebied Oosterwold en omgeving.

Verder wordt er met Rijksvastgoedbedrijf (RVB) als belangrijke grondeigenaar bij projecten in het programma gewerkt aan (werk)afspraken over de inzet van RVB-gronden. Het RVB is een belangrijke speler op de grondmarkt. Door het maken van deze afspraken wordt zekerheid verkregen over een belangrijk deel van de benodigde gronden in de projecten.

De vragen die nog openstaan met betrekking tot het kunnen beschikken over de benodigde gronden door de initiatiefnemer en de toekomstige grondeigenaar/eindbeheerder worden vastgelegd in de intentieovereenkomsten tussen provincie en initiatiefnemer. De vragen dienen beantwoord te worden in de planuitwerking. Voor het sluiten van een realisatieovereenkomst dient daarom zicht te zijn verkregen op de mogelijkheden om de benodigde gronden te verkrijgen.

Risicomanagement

Een nadrukkelijk aandachtspunt in de uitvoering van het programma is het risicomanagement. Dit betreft primair het financiële risico. De provincie faciliteert immers de projecten van de initiatiefnemers en heeft geen directe uitvoeringsverantwoordelijkheid.

Een belangrijk deel van de financiële dekking van het programma ligt vast in grondposities, waarvan het eigendom deels bij de provincie en deels bij de programmapartners Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap ligt. Omdat deze grondposities onderhevig zijn aan schommelingen op de grond- en vastgoedmarkt, is financieel risicomanagement nodig om zicht te houden op de financiële dekking binnen het programma. De financieel deskundige van het programma volgt in samenwerking met de rentmeesters de schommelingen in de markt en vertaalt deze naar effecten op het programma. Provinciale Staten worden over de effecten geïnformeerd via de voortgangsrapportage (bovenstaande tabellen) en waar nodig wordt om aanpassing van de financiële kaders (binnen het vastgestelde budget) gevraagd. De opgetreden wijzigingen zijn hiervoor toegelicht. De ontwikkelingen laten momenteel een trend van stijgende grondwaarden zien.

Binnen het programma wordt, naast het inzichtelijk maken van financiële risico's, ook gewerkt aan het in kaart brengen van andere voor het programma relevante risico's zoals bijvoorbeeld plannings-, realisatie-, politiek-bestuurlijke en imagorisico's. Hiervoor wordt bij de realisatieovereenkomsten een risicoregister opgesteld. Door deze risico's tijdig in kaart te brengen, kunnen in de realisatieovereenkomst afspraken worden vastgelegd over de wijze waarop met deze risico's wordt omgegaan wanneer die zich voordoen. Verder worden er in de notariële aktes bij grondtransacties kwalitatieve verplichtingen vastgelegd om de continuïteit van de natuur en de verstrekte en te verstrekken middelen te borgen.

Onderdeel van de risico-aanpak is het op basis van de voortgang beoordelen van de afzonderlijke financiële gevolgen van de risico's. Hierbij wordt een aanpak gevolgd waarbij per fase een financiële vertaalslag wordt gemaakt van de risico's (risicopercentage per projectfase). Op basis van deze analyse is gesteld dat het benodigde risicovermogen € 4,6 mln. bedraagt. Er is momenteel een risicobuffer aanwezig van € 4,7 mln. Er is nu geen reden om de risicobuffer aan te passen. Het is nadrukkelijk van belang om de risico's en de financiële consequenties goed in beeld te houden. Het gaat hierbij met name om de risico's/onzeerheden met betrekking tot grond. Omdat het RVB een partij is met grote grondposities ter plaatse van de projecten wordt momenteel gewerkt aan afspraken met het RVB over het zo snel mogelijk beschikbaar krijgen van gronden.

Risicotabel - gehonoreerde projecten

Project	ha	Toewijzing	Intentie-		Realisatie-		
			Voorbereiding	overeenkomst	overeenkomst	Start uitvoering	Gereed
		Risicopercentage:	5%	5%	4%	2%	0%
Oostvaardersplassen (Hollandse Hout)	90	€ 9.437.000					
Oostvaardersplassen (Ibisweg Noord)	36	€ 4.406.500					
Kop van Hosterwold	110	€ 14.990.000					
Eemvallei SBB	60	€ 8.995.000					
A - Voedselbos	20	€ 3.580.000					
B - Speelwildernis	20	€ 3.210.000					
C - Luierpark	sbb	€ -					
D - Kroonbos	sbb	€ -					
Eemvallei Noorderwold SFL	206	€ 31.003.000					
F - Vierkante meter natuur	sfl	€ -					
G - Pioniernatuur Flevoland	sfl	€ -					
H - Vliervelden	sfl	€ -					
NLR	50	€ 2.309.333					
Oostkant Dronten	50	€ 5.400.000					
Schokland	91	€ 8.287.500					
Urkerveld	29	€ 2.201.250					
G38	41	€ 3.729.927					
Swifterpark	24	€ 2.083.582					
Harderbos en Harderbroek	-	€ 100.000					
Pampushout - Gouden Randen	19	€ 2.515.000					
Trekweg	-	€ 850.000					
Totaal	845	€ 103.098.093					

projecten	21	12	3	3	-
oppervlakte	845	572	151	151	0

Benodigd risicovermogen op basis van risico-analyse	4.600.000
Beschikbaar risicovermogen in de buffer	4.700.000
	102%

Natuurcompensatie

Door de realisatie van de Nieuwe Natuur-projecten wordt invulling gegeven aan 365,5 hectare natuurcompensatie, zijnde kiekendieffoerageergebied, bos en moeras. De vraag naar deze natuurcompensatie komt voort uit het mogelijk maken van de Hanzelijn, de verbreding van de A6 in Flevoland en enkele Almeerse bedrijventerreinen.

Met het ontmantelen van Oostvaarderswold is een aantal natuurcompensaties bij Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap belegd.

Met de initiatiefnemers Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap wordt momenteel afgestemd om de compensatieverplichtingen in de projecten 'De Kop van het Horsterwold', 'Eemvallei-Zuid', 'Oostvaardersplassen' en 'Noorderwold' te realiseren. Voor de projecten 'Eemvallei-Zuid', 'Oostvaardersplassen' en 'Noorderwold' is de realisatie van de compensatie geborgd in de intentieovereenkomsten. Deze afspraken worden in een latere realisatieovereenkomst langdurig geborgd. Dit is ook in de realisatieovereenkomst voor het project 'De kop van het Horsterwold' vastgelegd.

Daarmee is de realisatie van 365,5 hectaren kiekendieffoerageergebied, bos en moeras geborgd.

5. Projecten

Urkerveld	26
Nieuwe Natuur bij Schokland.....	29
Ruimte en Lucht voor Natuur	31
Natuur op G38.....	34
Swifterpark	39
Oostvaardersplassen	42
De Eemvallei	44
Voedselbossen.....	49
Speelwildernis.....	52
Luierpark.....	55
Kroonbos	57
Kop van het Horsterwold.....	59
Geitenboerderij met restaurant	61
Noorderwold- Eemvallei.....	64
Vierkante meter natuur	69
Pioniernatuur.....	72
Natuurboerderij Vliervelden.....	75
Harderbos en Harderbroek verbonden.....	77
Gouden Randen langs Pampushout	77

Urkerveld

Indiener

Gemeente Urk

Projectbeschrijving

Kern van het projectvoorstel is de aanleg van een overgangszone tussen het Urkerbos (al bestaand natuurgebied tegen de kern van Urk aan en in beheer bij Stichting Het Flevo-landschap), de dijk met het IJsselmeer en het open agrarisch gebied. Het gaat om natuurontwikkeling op een perceel dat in het bezit is van Rijksvastgoedbedrijf (RVB), waarbij ook aandacht wordt besteed aan cultuurhistorie en recreatie. De gemeente heeft eigen middelen gereserveerd voor de aanleg van een fietspad door het gebied, waardoor er een logische recreatieve lus door het natuurgebied komt die de IJsselmeerdijk en de Westermeerweg verbindt.

Samenvatting project & procesvoortgang

Het projectplan is gebaseerd op overdracht van het projectperceel van RVB naar Stichting Het Flevo-landschap, die het natuurgebied gaat beheren. Het project heeft enige vertraging opgelopen vanwege een proces van ontpachting. In juli 2016 is daarover uitspraak geweest en is de grond vrij van pacht geworden. Omdat daarmee het perceel beschikbaar komt voor het project, is de gemeente Urk na de uitspraak verder gegaan met de planuitwerking. Samen met Stichting Het Flevo-landschap en de provincie is een concept intentieovereenkomst voorbereid, die in het najaar door de betrokken partijen kan worden ondertekend. Besloten is dat naast de gemeente Urk, als initiatiefnemer van het project, ook Stichting Het Flevo-landschap de intentieovereenkomst ondertekent, vanwege de rol als toekomstige beheerder van het gebied.

In de gemeenteraad van Urk is onlangs de visie over de ontwikkeling van het naastgelegen Noorderzand ter sprake geweest. Daarin is breed steun uitgesproken voor de ontwikkeling van het project Urkerveld en is nogmaals de reservering van de middelen voor de ontwikkeling van een fietspad door Urkerveld en Noorderzand bekrachtigd.

Er is nog een aantal onzekerheden waarover na het ondertekenen van de intentieovereenkomst duidelijkheid moet worden verkregen. Het betreft vooral de rollen, kansen en mededinging.

- 1) Het project is ingediend door de gemeente Urk maar bevindt zich op grondgebied van de buurgemeente. Gemeente Noordoostpolder heeft al wel kenbaar gemaakt het plan te steunen, maar in de planuitwerking zal deze gemeente ook zeggenschap moeten krijgen. Dat speelt onder meer een rol bij besluitvorming over de eventuele opsplitsing van de kavel (hoeve versus projectkavel);
- 2) De uiteindelijke eigenaar/beheerder, Stichting Het Flevo-landschap, is formeel geen initiatiefnemer, maar is wel beoogde partij inzake de uitvoering van een deel van het project (beheer en mogelijk ook realisatie). Mag het project in beheer worden gegeven van een andere (voorkeurs)partij dan de initiatiefnemer en wat is er voor nodig om Stichting Het Flevo-landschap in de gewenste positie te brengen?
- 3) Voor de ondertekening van een realisatieovereenkomst in de volgende fase moet de continuïteit van het project geborgd zijn (hoe wordt het beheer na 10 jaar gegarandeerd?);
- 4) De kans op succes van bestemmingswijziging moet helder zijn (bijvoorbeeld door middel van een intentieverklaring van gemeente Noordoostpolder hierover);
- 5) De positie van de hoeve en de financiering van de grondverwerving moet helder zijn.

RVB heeft na de ontpachting en ontruiming van de locatie de hoeve zelf tijdelijk anti-kraak laten bewonen en heeft tevens het beheer van de grond overgenomen. Het is aannemelijk dat RVB deze

situatie niet lang wil handhaven. In het voorjaar van 2017 (april/mei) zal RVB de grond normaliter weer willen verpachten voor minimaal een jaar. Daarom is het zaak om vóór die tijd zicht te hebben op oplossing van bovengenoemde issues, om te voorkomen dat de projectgrond opnieuw verpacht wordt en niet op tijd voor het project beschikbaar is.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd.

Planning

Nu de pacht op de beoogde projectkavel is beëindigd en de kavel kan worden ingezet voor het project, kunnen vervolgspraken over het project worden gemaakt en stappen worden geïnitieerd om de realisatiefase van het project voor te bereiden. Wat er moet gebeuren en wie daarvoor aan de lat staat is vastgelegd in een (concept)intentieovereenkomst, die naar verwachting in de tweede helft van 2016 wordt ondertekend. Het is daarna zaak om voor het voorjaar van 2017 een aantal issues duidelijk te hebben om te voorkomen dat RVB het perceel opnieuw gaat verpachten. Deze ambitieuze planning is noodzakelijk om binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur voor eind 2017 een realisatieovereenkomst te kunnen afsluiten. Het plan gaat uit van realisatie in 2018. Wanneer genoemde planning voor beslechten van de issues en afsluiten van de realisatieovereenkomst wordt gehaald, is realisatie in 2018 mogelijk.

Grond

Het perceel is eigendom van RVB. Aandachtspunt in het grondspoor is de positie van de hoeve, omdat deze geen deel uitmaakt van het projectplan, maar wel op een kavel staat die voor RVB een logische kadastrale eenheid vormt met de projectgrond. Op korte termijn worden hierover gesprekken gestart met RVB en de gemeenten Noordoostpolder en Urk. Voor de uiteindelijke grondverwerving is een marktconforme taxatie een voorwaarde. Aandachtspunt in het proces is de positie van Stichting het Flevo-landschap, omdat deze partij geen indiener is geweest van het project, maar in het voorstel wel als toekomstige beheerder wordt gepresenteerd en daarmee grond in beheer krijgt. Over deze situatie zal binnenkort een mededingingsexpert worden geraadpleegd.

Financiën

Met de intentieovereenkomst krijgen de initiatiefnemers de beschikking over maximaal 5% van de door de provincie toegekende inrichtingskosten voor de uitvoering van voorbereidende werkzaamheden. Punt van aandacht is dat er mogelijk archeologisch en hydrologisch onderzoek moet worden verricht. Het is nog niet duidelijk of de kosten daarvan uit het door programma Nieuwe Natuur toegekende budget voor voorbereidend werk kunnen worden gefinancierd. Een goede begroting van de kosten van het archeologisch en hydrologisch onderzoek is een noodzakelijke eerste stap in de verdere planuitwerking. Binnen de planuitwerking moet eventueel gezocht worden naar aanvullende middelen voor uitvoering van het onderzoek, omdat de resultaten ervan voor de inrichting en het beheer van het gebied van belang zijn.

Voor verwerving, inrichting en beheer van natuur voor 10 jaar zijn middelen gereserveerd uit het programmabudget Nieuwe Natuur. De Raad van gemeente Urk heeft maximaal € 130.000 uit eigen middelen gereserveerd om een fietspad door het projectgebied aan te kunnen leggen.

Om te kunnen bepalen of de business case sluitend (te krijgen) is, moet zicht worden gekregen op de wijze van beheer na het 10de jaar en op de taxatiewaarde van de projectlocatie.

Draagvlak

Binnen de gemeentelijke organisatie en de lokale gemeenschap is het draagvlak voor dit project groot. Aandachtspunt is de communicatie met de omwonenden in het agrarisch gebied en met de gemeente Noordoostpolder. Het project heeft de afgelopen periode - vanwege het juridische proces - stilgelegen en daarom is er ook geen communicatie met de omgeving geweest. Op korte termijn zal, na ondertekening van de intentieovereenkomst en bij de nadere uitwerking van het project, de communicatie door de projectindieners worden opgepakt.

Projectplan & -uitwerking

Zodra de intentieovereenkomst is ondertekend werken gemeente Urk en Stichting Het Flevo-landschap het project op onderdelen uit in de nadere planuitwerking. Deze dient als basis voor het aangaan van de realisatieovereenkomst.

Juridisch

Het project is ingediend door gemeente Urk, maar ligt formeel op grondgebied van de gemeente Noordoostpolder. Op korte termijn worden oriënterende gesprekken georganiseerd door initiatiefnemer over onder meer bestemmingswijziging en over de positie van de hoeve.

Er moet wellicht een kadastrale splitsing tussen de kavel van 28,7 ha en de huiskavel met hoeve worden georganiseerd. Na de ondertekening van de intentieovereenkomst zal, in samenspraak met RVB, het grondspoor worden uitgewerkt. In de periode tot en met april/mei 2017 moet daarover helderheid komen zodat er geen vertraging ontstaat voor de voorbereiding van de realisatieovereenkomst die later in dat jaar moet worden ondertekend. De partijen kennen de planning en zijn er van doordrongen dat binnen een jaar helderheid moet ontstaan over de kans van slagen van het project.

Vergunningen

Nog niet van toepassing. Welke vergunningen in dit natuurproject relevant zijn, wordt pas na de verdere planuitwerking duidelijk.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Het beheer na 10 jaar is, in afwachting van de juridische procedure met de grondgebruiker (pachter), niet verder uitgewerkt. Nu de grond vrij van pacht is, gaat initiatiefnemer hier, in overleg met Stichting Het Flevo-landschap, verder invulling aan geven.

Staatssteun

Staatssteuntoets moet voorafgaand aan de ondertekening van de realisatieovereenkomst worden uitgevoerd.

Ondersteuning

Op korte termijn (na ondertekening van de intentieovereenkomst) krijgt de initiatiefnemer voorbereidingsgeld ter beschikking. Daaruit kan onder meer de nadere uitwerking van het schetsontwerp, de taxatie en (een deel van) het archeologisch en hydrologisch onderzoek worden gefinancierd. De totale behoefte aan ondersteuning wordt geïnventariseerd op basis van de nadere planuitwerking. Dan zal ook duidelijk worden of naar aanvullende financiering moet worden gezocht.

Nieuwe Natuur bij Schokland

Indiener

Gemeente Noordoostpolder

Projectbeschrijving

De gemeente Noordoostpolder (NOP) is de initiatiefnemer van het project Nieuwe Natuur bij Schokland. Zij heeft het plan om in het zuidelijk deel van het Werelderfgoed Schokland een natuurgebied op circa 200 ha te realiseren om bij te dragen aan het veiligstellen van archeologische waarden in de ondergrond. Op de plaats van voormalige rivierduinen wordt het grondwaterpeil verhoogd en ontstaat natte natuur, beleefbaar en ook toegankelijk voor recreanten en toeristen. Ten zuiden van dit gebied blijven landbouw in aangepaste vorm en andere activiteiten bestaan. Het voornemen is dat een nieuw Werelderfgoedcentrum binnen de grenzen van het werelderfgoedgebied gaat fungeren als toegangspoort voor de natuurlijke, landschappelijke, archeologische en historische waarden in het gebied. Op basis van een uitgewerkt projectvoorstel is het project op 17 december 2014 gehonoreerd.

Samenvatting project en procesvoortgang en conclusie

Het project Nieuwe Natuur bij Schokland is onderdeel van een integraal gebiedsproces en verweven met meerdere projectactiviteiten die onder de vlag van het Werelderfgoed Schokland plaatsvinden. Dat vraagt om een integrale aanpak. Het sluitend krijgen van de business case is voor alle betrokken partijen een cruciale randvoorwaarde.

Conform de afspraken in afgesloten intentieovereenkomst hebben de gemeente Noordoostpolder en de provincie (namens de siteholdersgroep) met het Rijk de afgelopen maanden gesprekken gevoerd om aanvullende financiële middelen ter dekking van het behoud van het Werelderfgoed Schokland te verkrijgen. Eerder was reeds een rijksbijdrage van € 2,0 miljoen van het OC&W toegezegd.

Voor het opmaken van een business case van het (integrale) project is binnen de site-holdersgroep Schokland een projectgroep opgericht, die de opdracht heeft om vóór eind 2016 te onderzoeken of en op welke wijze een financieel sluitende business case mogelijk is. Het verkrijgen van een toezegging met betrekking tot aanvullende financiële middelen van het Rijk is onderdeel van het sluitend maken van de business case. Einde 2016 moet hier duidelijkheid over bestaan zodat van daaruit gewerkt kan worden aan de planuitwerking en de realisatieovereenkomst. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan zal moeten worden beoordeeld of het haalbaar is of voor einde 2017 kan worden gekomen tot een realisatieovereenkomst Nieuwe Natuur.

De tussen de provincie en de gemeente Noordoostpolder (NOP) afgesloten intentieovereenkomst expireert medio november 2016. Omdat het zeer onwaarschijnlijk is dat op dat moment de realisatieovereenkomst al getekend kan worden (i.v.m. de planning van de sluitende business case) is het uitgangspunt van beide partijen om de afspraken te verlengen en waar nodig deze te actualiseren.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd.

Planning

In het site-holdersoverleg van juli 2016 is een projectgroep ingesteld, waarin de site-holders ambtelijk vertegenwoordigd zijn. De projectgroep heeft tot doel om samen met de initiatiefnemer een integrale en sluitende business case op te stellen binnen de nu bekende financiële kaders. Deze business case moet in concept eind 2016 gereed zijn. Deze business case vormt ook de basis voor de realisatieovereenkomst tussen gemeente Noordoostpolder en de provincie. Deze moet uiterlijk eind van 2017 ondertekend zijn om binnen de door Provinciale Staten gestelde kaders voor het programma Nieuwe Natuur tot realisatie te kunnen komen.

Grond

Om het integrale project te realiseren is de aankoop van gronden nodig. Deze zijn momenteel in eigendom van RVB en particulieren/ondernemers.

De toegekende bijdrage van de provincie kan de initiatiefnemer aanwenden om de voor natuur benodigde gronden in bezit te krijgen. In de op te stellen business case wordt nadrukkelijk naar dit onderdeel gekeken, met bijzondere aandacht voor de verwervingsstrategie. Het eigendom in het gebied is versnipperd en het is niet uit te sluiten dat er meer gronden verworven moeten worden dan strikt noodzakelijk, omdat de vernattingszone niet gelijk loopt met de eigendomsgrenzen. In het kader van de business case wordt daarom een verwervingsstrategie opgesteld, waarin aandacht wordt besteed aan de aankoop maar ook aan de inzet van het teveel aan aangekochte gronden op zodanige wijze (verkoop, pacht/agrarisch medegebruik) dat de middelen uit het programma Nieuwe Natuur alleen voor het natuurproject worden ingezet.

Financiën

Een sluitende business case is een van de belangrijkste aandachtspunten voor de realisatie van het project. De onlangs ingestelde projectgroep gaat in de tweede helft van 2016 proberen om binnen de huidige financiële kaders de business case sluitend te krijgen.

Draagvlak

Er is in de afgelopen periode inzet gepleegd om de wensen en ideeën van betrokken agrariërs en andere partijen met betrekking tot het projectgebied in beeld te brengen. Dit om uiteindelijk een haalbaar projectplan te kunnen presenteren dat door samenwerking doelmatig is ingericht en dat kan rekenen op draagvlak.

Projectplan en -uitwerking

Het project is een integraal gebiedsproces, waarbij nieuwe natuur, cultuur, archeologie en recreatie elkaar versterken en moeten leiden tot een duurzame business case voor het beheer. De huidige beschikbare financiële kaders hebben effect op het projectplan en -uitwerking. Eind 2016 zal duidelijk worden welke effecten dit zijn en wordt de haalbaarheid van het projectplan definitief vastgesteld. Indien de haalbaarheid is vastgesteld zal het projectplan worden uitgewerkt en voorzien worden van een sluitende business case.

Juridisch

Verwacht wordt dat een planologische wijziging nodig zal zijn. Het bestemmingsplan moet worden aangepast om de natuur te kunnen realiseren.

Vergunningen

Op dit moment zijn benodigde vergunningen nog niet aan de orde.

Verdienmodel van het beheer na 10 jaar

In de business case wordt aangegeven hoe het verdienmodel van het beheer er vanaf het elfde jaar uit komt te zien. De afspraak is dat eind 2016 een financieel sluitende business case wordt opgeleverd, daarin zal dus ook duidelijkheid moeten worden gegeven over het beheer van de natuur na het 10^e jaar.

Staatssteun

Zodra de planuitwerking en financiële onderbouwing beschikbaar zijn wordt, voorafgaand aan het ondertekenen van een realisatieovereenkomst, een staatssteuntoets uitgevoerd. Er mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Initiatiefnemer zet zijn bij het ondertekenen van de intentieovereenkomst beschikbaar gestelde voorbereidingsgeld in voor ondersteuning door verschillende adviesbureaus (ondersteuning initiatiefnemer, financieel haalbaarheidsonderzoek, opmaken businesscase). De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in de site-holdersgroep en ambtelijk in de gebiedscommissie en in de genoemde projectgroep voor het opstellen van de business case.

Ruimte en Lucht voor Natuur

Indiener

Nationaal Lucht- en Ruimtevaartcentrum en Vereniging Natuurmonumenten

Projectbeschrijving

Het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR) en Vereniging Natuurmonumenten willen met het project een robuuste schakel tussen Nationaal Park De Weerribben-Wieden en het Voorsterbos/Waterloopbos realiseren. Het belang van NLR is daarbij vooral om grond te verkopen, enerzijds om daarmee financiële middelen te verwerven voor de financiering van nieuwbouw, anderzijds om de beheerkosten te verlagen. Omdat het projectidee deels gehonoreerd is (50 ha i.p.v. de gewenste 151 ha), is NLR aan het onderzoeken hoe ook de overige 101 ha grond kan worden afgestoten. Contacten zijn gelegd met andere potentiële grondgebruikers, waaronder het RDW en er wordt gesproken met huidige gebruikers. Met deze agrariërs, die pachten, wordt gekeken naar opties voor erfpacht of langdurige geliberaliseerde verpachting.

Samenvatting project & procesvoortgang

Bij de uitwerking van het projectvoorstel is duidelijk geworden dat het recht op terugkoop door het Rijk tegen historische kostprijs, destijds toegevoegd aan de grondtransactie van het Rijk naar NLR, een complicerende factor is. RVB heeft daarmee een prioritaire positie bij verkoop van de grond en heeft aangegeven daar ook gebruik van te willen maken. Daarmee komt de business case van NLR onder druk te staan en is NLR genoodzaakt naar alternatieven te zoeken om de renovatie/nieuwbouw van bedrijfsgebouwen te financieren.

De realisatie van het Nieuwe Natuur-project wordt door NLR afhankelijk gesteld van de oplossing voor de overige grond, die het bedrijf bij voorkeur wil afstoten. Er wordt aan verschillende scenario's gewerkt (RDW, langdurige verpachting agrariërs, e.a.), die vooralsnog niet hebben geleid tot een concreet resultaat. Het projectplan voor nieuwe natuur zal door NLR en Natuurmonumenten pas verder kunnen worden uitgewerkt als er perspectief is op opbrengsten uit verkoop of verpachting van de resterende 101 ha grond van NLR. Naar verwachting zal voor einde 2016 een intentieovereenkomst worden gesloten. Daarin wordt de afhankelijkheid van het succes van de verkoop van de overige grond opgenomen.

Gezien de eerder beschreven afhankelijkheid van de grondopbrengsten is er op dit moment enige zorg of het project in 2017 daadwerkelijk tot een realisatieovereenkomst kan komen. De opties worden nog verkend. Zo zoekt RDW vanwege de ontwikkelingen rond de luchthaven in Lelystad naar alternatieve locaties. Daarbij wordt het beschikbare NLR-terrein in Marknesse overwogen. Op dit moment is niet nog duidelijk of en wanneer er een definitieve keuze wordt gemaakt met betrekking tot het te gelde maken van de 101 ha resterende grond.

Scope van het project

De scope van het project is ongewijzigd. Voor NLR is de doorgang van het Nieuwe Natuur-project gekoppeld aan het succes om de overige ongeveer 100 hectare eigen grond ook te kunnen verkopen of anderszins te gelde te kunnen maken.

Planning

Provincie en de initiatiefnemers werken aan een intentieovereenkomst waarin de stappen worden gedefinieerd (proces grondspoor, mogelijke invulling ander deel van de oppervlakte) die nog doorlopen moeten worden (en wie daarvoor verantwoordelijk is) om voor eind 2017 tot een realisatieovereenkomst te kunnen komen. De verwachting is dat deze intentieovereenkomst in het najaar van 2016 ondertekend zal worden.

Grond

De gronden, in eigendom van NLR, kunnen volgens het oorspronkelijk koopcontract uit 1958 niet marktconform worden verkocht. Er ligt een terugkoopoptie op waarbij het RVB tegen historische kostprijs terug mag kopen. RVB heeft duidelijk gemaakt dat, mocht de grond in de verkoop gaan, zij van dat terugkooprecht tegen historische kostprijs gebruik zal maken. Deze houding is van invloed op de business case van het projectplan, omdat bij terugkoop door RVB de business case voor NLR (en dus voor het Nieuwe Natuur-project) niet sluitend is. NLR heeft een marktconforme grondopbrengst nodig om de business case - met daarin verweven hun eigen economische belang om met de opbrengst van de grond een nieuw pand neer te zetten - rond te krijgen.

Verder is er een verkenning gaande op welke wijze de 50 ha grond, waar de nieuwe natuur gerealiseerd moet worden, ter beschikking kan worden gesteld aan Natuurmonumenten, de beoogde beheerder van de nieuwe natuur. Daarbij is overleg met zowel NLR als met RVB van belang.

Financiën

Het NLR ziet de uitvoering van het Nieuwe Natuur-project op de toegewezen 50 ha onlosmakelijk verbonden met het afstoten van ook de andere 101 ha grond die in het ingediende plan zijn benoemd. Uitkomsten van het onderzoek naar mogelijke oplossingen in het grondspoor voor de hectares, waarop geen nieuwe natuur gerealiseerd zal worden, zijn bepalend voor de business case die ten grondslag ligt aan de realisatie van het Nieuwe Natuur-project.

Draagvlak

Een van de bewoners in directe nabijheid van het project verzet zich tegen de plannen. Er is, zowel door de initiatiefnemer als door de provincie, verschillende keren contact met de betrokken persoon geweest. De bezwaren lijken zich te richten op het betreffende project en dan met name op de werkwijze van Natuurmonumenten als natuurbeherende organisatie.

Een groot deel van het grondgebied van NLR wordt momenteel langdurig gepacht door verschillende boeren. Bij een eventuele verkoop van deze grond aan derden is de kans aanwezig dat deze gebruikers daartegen bezwaar gaan maken. Het is aan initiatiefnemers om hierover een zorgvuldig communicatietraject met deze (en eventueel andere) belanghebbenden op te zetten.

Projectplan & -uitwerking

In de intentieovereenkomst worden afspraken gemaakt over het opleveren van een planning m.b.t. het uitvoeren van het voorbereidende werk om voor eind 2017 tot een realisatieovereenkomst te kunnen komen. Een van de onderdelen in deze planning is het maken van een nadere planuitwerking.

Juridisch

Nog niet aan de orde.

Vergunningen

Voor 37 ha van de gehonoreerde 50 ha grond is geen vergunning nodig. Dit deel van het project heeft in het bestemmingsplan van de gemeente Noordoostpolder als bestemming natuur. De andere 13 hectare wordt nu nog agrarisch gebruikt (verpacht aan boeren) en heeft een agrarische bestemming. Deze bestemming zal te zijner tijd aangepast moeten worden naar natuur.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Het verdienmodel moet te zijner tijd in de uitwerking van projectplan aan de orde komen en maakt deel uit van de business case, die sluitend moet zijn om tot realisatie over te kunnen gaan.

Staatssteun

Er moet een staatssteuntoets worden uitgevoerd. Deze kan pas plaatsvinden wanneer het projectplan definitief is. Deze fase is nog niet bereikt.

Ondersteuning

Tot op heden is er geen aparte ondersteuning vanuit het programma Nieuwe Natuur geleverd omdat daar nog geen aanleiding toe was. Wel vindt er via de grondtafel overleg plaats over de mogelijkheden die er zijn om met het RVB tot afspraken te komen. Dit heeft nog niet geleid tot concrete oplossingen.

Oostkant Dronten

Indiener

Gemeente Dronten

Projectbeschrijving

De gemeente Dronten heeft een voorstel ingediend voor de Oostkant Dronten. Dit voorstel omvat het voornemen om via een programmatische aanpak een gebiedsproces op gang te brengen in de randmeerzone van Roggebotzand tot het Spijkbos. Daarbij worden gronden die vrijkomen gebruikt voor natuurontwikkeling, landbouwstructuurversterking (bedrijfsvergroting) en recreatieve ontwikkelingen. Op basis van een procesvoorstel heeft op 17 december 2014 een (gedeeltelijke) toekenning van middelen plaatsgevonden.

Provinciale Staten hebben besloten het oordeel over de projecten Landgoed Wildrijck en Landgoed Vossemeer als onderdeel van het project Oostkant Dronten over te laten aan de gemeente Dronten.

Samenvatting project, procesvoortgang en conclusie

De gemeente Dronten heeft nadrukkelijk gekozen voor een integrale aanpak van alle doelen waarmee het gewenste gebiedsproces op gang kan komen. De eerste fase van "verkavelen voor groei" is begin 2016 van start gegaan. Na deze eerste fase, die met name gericht is op het verkrijgen van inzicht of er voldoende draagvlak en participatie (bij agrariërs) verwacht mag worden, is een "go-no go"-moment voorzien. Bij een positief resultaat zal voorafgaand aan de volgende fase wederom dekking gevonden moeten worden voor de daarop volgende fasen. Bij een negatief resultaat vervalt de integrale aanpak en zal een beperkter proces worden gevolgd. Momenteel is nog onduidelijk wanneer de eerste fase tot een afronding zal komen.

Het effect van deze programmatische aanpak (waarin natuur afhankelijk is gemaakt van het al dan niet doorgaan van het integrale gebiedsproces) is dat er weinig voortgang is geweest met betrekking tot de concretisering van het Nieuwe Natuur-project. Eerst moet duidelijk worden welke ruimte er in het gebied ontstaat voor natuur en andere functies. De bovengenoemde inventarisatie met betrekking tot draagvlak en participatie is daar een eerste stap in.

Wel is met de gemeente afgesproken dat de intentieovereenkomst in oktober 2016 kan worden ondertekend. Hierin is opgenomen dat de gemeente uiterlijk 31 december 2016 met een routekaart en planning zicht geeft op het concretiseren van de natuurprojecten binnen het gebiedsproces voor einde 2017.

Scope van het project

Door de gekozen integrale aanpak is de scope van het project nog niet vastgelegd.

Planning

Afgesproken is dat met de gemeente Dronten een intentieovereenkomst wordt afgesloten in oktober 2016. In de concept-intentieovereenkomst is opgenomen dat de gemeente uiterlijk 31 december 2016 een duidelijke routekaart en planning overlegt die erop gericht is om voor eind 2017 zicht te hebben op de realisatie van de natuurprojecten in het doelgebied. Met de gemeente Dronten is afgesproken dat in het tweede kwartaal van 2017 een realisatieovereenkomst wordt afgesloten en dus duidelijk is waar welke nieuwe natuur gerealiseerd wordt.

Grond

De provincie heeft aan de gemeente Dronten een ruilbedrijf beschikbaar gesteld van 55 ha inclusief erf en opstallen aan de Tarpanweg 6 te Swifterbant (en hieraan de waarde € 4.500.000 toegekend ter dekking van 'grondkosten'). Naast het ruilbedrijf zijn vanuit het programma Nieuwe Natuur ook middelen beschikbaar gesteld voor inrichting en beheer.

Deze toekenning is als input meegenomen in het gestarte integrale gebiedsproces, maar nog niet nader uitgewerkt en gekoppeld aan bepaalde locaties. De gemeente geeft aan in het tweede kwartaal van 2017 een realisatieovereenkomst met de provincie te kunnen afsluiten waarin afspraken worden gemaakt over de concrete realisatie van nieuwe natuur en dus inzet van de ruilboerderij.

Financiën

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan. Voor het afsluiten van de realisatieovereenkomst moet de business case sluitend zijn.

Draagvlak

De gemeente is het gebiedsproces gestart met het in beeld brengen van wensen en belangen van zittende partijen in het gebied. Daarmee wordt getracht draagvlak voor het integrale gebiedsproces te krijgen. Opgemerkt wordt dat hiermee de agrarische belangen op dit moment dominant zijn en dat nog niet gewerkt wordt aan draagvlak voor nieuwe natuur. Onderkend wordt dat de koppeling van doelen een logische aanpak is voor het beoogde plangebied, waarmee draagvlak wordt gerealiseerd voor een gebiedsontwikkeling waar meerdere functies en opgaven worden gecombineerd.

Projectplan en -uitwerking

Het projectvoorstel Oostkant Dronten is vooral een procesvoorstel. Het geeft nog weinig inzicht in de planuitwerking en concrete projecten die leiden tot de realisatie van nieuwe natuur. De programmatische aanpak en de verschillende doelen die daarmee moeten worden gediend leiden ertoe dat er in de eerste fase(n) van het project nog geen specifieke focus op het (deel)doel natuur ligt. Pas na de integrale inventarisatie van belangen en mogelijkheden kan specifiek aan de invulling van bijvoorbeeld het natuurdoel worden gewerkt. Gezien deze programmatische aanpak is het werken aan een concreet projectplan of nadere planuitwerking voor het Nieuwe Natuur-project nog niet aan de orde.

Om tegemoet te komen aan het planningskader van het programma Nieuwe Natuur (medio 2017 zicht op realisatie) is met de gemeente Dronten afgesproken dat in oktober een intentieovereenkomst wordt afgesloten, waarin wordt opgenomen dat de gemeente Dronten uiterlijk 31 december 2016 een duidelijke routekaart en planning overlegt, waarmee medio 2017 zicht kan worden verkregen op concretisering van de natuurprojecten binnen het gebiedsproces.

Juridisch

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan.

Vergunningen

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan.

Verdienmodel van het beheer na 10 jaar

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd, kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan. In een eventuele realisatieovereenkomst met initiatiefnemer worden hierover afspraken gemaakt.

Staatssteun

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan. Op het moment dat een realisatieovereenkomst in voorbereiding is, worden staatssteunaspecten getoetst door een extern adviesbureau.

Ondersteuning

De provincie heeft budget beschikbaar gesteld voor expertise om het gebiedsproces op te starten. Dit budget is reeds benut.

Natuur op G38

Indiener

Familie Barkema

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd. Het melkveebedrijf van Barkema wordt omgevormd tot een natuurboerderij met extensief landbouwkundig medegebruik in een natuurgebied voor akker- en weidevogels. Blaarkoppen, een oud runderras, begrazen het natuurgebied. Met de opbrengsten van de kaas die van de melk van de Blaarkoppen wordt gemaakt, wordt het beheer van het gebied langdurig gefinancierd. Zo kan de nieuwe natuur op lange termijn zonder inmenging van overheden zelfstandig worden beheerd.

Samenvatting project & procesvoortgang

Op 14 juni 2016 is de realisatieovereenkomst tussen provincie en de familie Barkema gesloten. In juli 2016 vonden de definitieve grondtransacties plaats, waarmee de inrichting van start kon.

Het project Natuur op G38 is na het tekenen van de realisatieovereenkomst in de uitvoeringsfase beland. Er zijn op dit moment geen factoren bekend die een risico vormen voor de uitvoering van het project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd.

Planning

Op 14 juni 2016 is de realisatieovereenkomst tussen de provincie en de familie Barkema gesloten. Hoewel het voorontwerp bestemmingplan in juli 2016 gereed was voor de ter visielegging is er vanwege de zomervakantie voor gekozen om de procedure aan te houden. Op 31 augustus hebben B&W van Lelystad ingestemd met het voorontwerp bestemmingsplan en het ter visie gelegd.

De bestemmingswijziging is niet van invloed op de start omdat de realisatie van het project mogelijk is binnen het huidige bestemmingsplan. In de realisatieovereenkomst is afgesproken om de bestemming voor het gebied te laten wijzigen om de natuurfunctie publiekrechtelijk te borgen. De familie Barkema heeft inmiddels de gronden in bezit en is gestart met de inrichting van de stallen en het beheer.

De familie Barkema geeft aan in april 2017 gereed te zijn met de inrichtingswerkzaamheden, dan kan het gebied worden opengesteld.

Grond

In juli 2016 vond de grondtransactie plaats tussen de provincie en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Daarbij is een kavel van de provincie in Zeewolde geruild met kavel G38 en een deel van G37.

Direct daarna vond de grondtransactie plaats tussen de provincie en de familie Barkema. Gelijktijdig is een kwalitatieve verplichting op de kavels G38 en deels G37 gelegd om het natuurgebied ook privaatrechtelijk te borgen.

Financiën

Het project blijft binnen de financiële kaders zoals besloten in het toewijzingsbesluit. De gelden worden ingezet voor de inrichting en het beheer van het natuurgebied.

Draagvlak

In februari 2016 heeft een buurman tijdens een vergadering van de Commissie Duurzaamheid zijn zorgen geuit. Dit heeft er toe geleid dat in de realisatieovereenkomst is afgesproken dat de familie Barkema zich zal inspannen om een commissie in te stellen die de komende jaren de positieve en negatieve gevolgen van het natuurgebied op de directe omgeving gaat volgen. Daartoe ligt momenteel een voorstel bij de Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied. De burens wordt gevraagd om in deze commissie zitting te nemen. Daarbij worden in overleg met Waterschap Zuiderzeeland peilbuizen geplaatst om ook het waterpeil te kunnen monitoren. Gedeputeerde Staten hebben geconstateerd dat de familie Barkema er alles aan heeft gedaan om de omgeving in redelijkheid te betrekken en dat daarmee gesproken kan worden van voldoende draagvlak.

Projectplan & -uitwerking

Het projectidee is uitgewerkt in het document "nadere planuitwerking en financiële onderbouwing" dat als basis heeft gediend voor de realisatieovereenkomst. Dit plan is een detaillering van het eerdere globale projectplan, er zijn daarop geen wijzigingen doorgevoerd. Met betrekking tot de uitwerking van het plan zijn er momenteel geen knelpunten bekend.

Juridisch

De inrichtingswerkzaamheden passen binnen het vigerend bestemmingsplan. Omdat de bestemming daarin agrarisch is en het natuurgebied ook planologisch moet worden geborgd, is een bestemmingsplanwijziging in procedure. Om belanghebbenden de mogelijkheid te bieden om het concept bestemmingsplan tot zich te nemen heeft de familie Barkema er, in overleg met de gemeente Lelystad, voor gekozen om deze procedure te starten na de zomervakantie. Het voorontwerp bestemmingsplan ligt sinds 26 september ter visie. Omdat het huidige bestemmingsplan de inrichtingswerkzaamheden al toestaat, is het al dan niet wijzigen van de bestemming niet van invloed op de realisatie van het plan.

Vergunningen

Alle benodigde vergunningen zijn verleend met uitzondering van de ontgrondingsvergunning. Deze is in augustus 2016 aangevraagd. Gelet op de uitspraken van de inspreker tijdens de vergadering van de Commissie Duurzaamheid is het denkbaar dat er een bezwaar wordt ingediend. Een bezwaarprocedure kan remmend werken voor het aanbrengen van de hoogwatersloten die nodig zijn om eventuele nadelige gevolgen voor de betreffende buurman te voorkomen. Gelet op het doel van de hoogwatersloten wordt verwacht dat een bezwarenprocedure er niet toe zal leiden dat zij niet kunnen worden aangelegd.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Met de opbrengsten van de kaas die van de melk van de Blaarkoppen wordt gemaakt, wordt het beheer van het gebied langdurig gefinancierd.

Staatssteun

Een staatssteuntoets heeft plaatsgevonden. Geconcludeerd is dat er sprake is van geoorloofde staatssteun. Volledigheidshalve is de heer Barkema aangewezen als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

Ondersteuning

De familie Barkema heeft evenals andere particuliere initiatieven gebruikgemaakt van een door de provincie onder voorwaarden beschikbaar gesteld budget voor de nadere planuitwerking. Dit budget

is inmiddels besteed aan de (onderzoeken ten behoeve van de onderbouwing van)
vergunningaanvragen en het opstellen van het bestemmingsplan

Swifterpark

Indiener

Familie Van Dalen

Projectbeschrijving

De beoogde locatie voor het Swifterpark is gelegen nabij de Biddingweg 13 te Swifterbant, woonadres van de initiatiefnemers, de heer en mevrouw Van Dalen. Het project gaat uit van het omvormen van een voormalig gronddepot naar een toegankelijk en divers natuurgebied met een grote diversiteit aan plantensoorten. Het park wordt toegankelijk voor recreanten. Een beheerschuur gaat dienst doen als stalling voor het vee dat het park gaat begrazen en wordt eveneens gebruikt als educatieruimte. Provincie Flevoland en initiatiefnemer hebben op 1 oktober 2015 een intentieovereenkomst gesloten waarin afspraken over de uitwerking van het project zijn opgenomen.

Samenvatting project, procesvoortgang en conclusie

In opdracht van initiatiefnemer en provincie is een onafhankelijke taxatie uitgevoerd om de maximale compensatie voor de waardevermindering (verschil huidige waarde en de nieuwe natuurwaarde) van de projectgrondvast te stellen. Op basis hiervan wordt op dit moment het business model voor het particulier realiseren en beheren van 23,05 ha Swifterpark geoptimaliseerd. De verwachting is dat deze in de herfst van 2016 gereed komt.

Verder is er in het eerste half jaar van 2016 veel inzet gepleegd om de zorgen en bezwaren van omwonenden -voor zover inhoudelijk van aard- van een antwoord te voorzien. Naast het uitvoeren van een onafhankelijke taxatie als onderbouwing voor de afwaardering is daarbij aanvullend onderzoek gedaan naar de mogelijke veterinaire risico's die als gevolg van de komst van het Swifterpark zouden kunnen ontstaan op de omliggende bedrijven. Uit de beschikbare onderzoeken was eerder reeds door externe bureaus geconcludeerd dat het niet aannemelijk is dat door de komst van Swifterpark een wezenlijke toename van het risico op dierziekten ontstaat bij de omliggende bedrijven. Een in opdracht van de provincie uitgevoerde second-opinion heeft deze conclusie recent bevestigd.

Ondanks het feit dat de inhoudelijke bezwaren van omwonenden daarmee adequaat zijn onderzocht blijft het draagvlak voor het project Swifterpark broos. Het zorgvuldig omgaan met de tegenstand in de omgeving is ook in de fase van planrealisatie geboden.

Verwacht wordt dat in de tweede helft van 2016 voor dit project een realisatieovereenkomst kan worden gesloten.

Scope van het project

Uit de nadere planuitwerking met business case kan blijken dat de scope van het project enigszins wijzigt. Wegens de gedeeltelijke toekenning van het gevraagde inrichtingsbudget wordt het doortrekken van het fietspad richting Dronten niet meer in de planuitwerking betrokken. Met de realisatie van wandelpaden blijft het gebied wel toegankelijk en beleefbaar.

Planning

De planning om de realisatieovereenkomst in februari 2016 te ondertekenen is niet gehaald. Er was extra tijd nodig om de zorgen van direct omwonenden weg te nemen. Hiervoor zijn onder meer additionele onderzoeken naar de risico's op insleep van vogelgriep en andere dierziekten uitgevoerd. Ook heeft het uitvoeren van een definitieve onafhankelijke taxatie om de definitieve afwaardering van de gronden te kunnen vaststellen meer tijd in beslag genomen dan was voorzien.

De verwachting is dat in de herfst van 2016 alle afspraken uit de intentieovereenkomst zijn uitgevoerd en dat de benodigde informatie beschikbaar is om de business case definitief te maken.

Grond

De gronden zijn in eigendom van de initiatiefnemers. Met het toekenningsbesluit Nieuwe Natuur van december 2014 is er voor het project Swifterpark een maximaal bedrag voor compensatie van

de waardevermindering naar de natuurbestemming toegewezen. Initiatiefnemer en provincie hebben recent een onafhankelijke taxatie laten uitvoeren waarbij twee taxateurs op peildatum 1 juli 2016 een taxatie hebben verricht van de huidige waarde (voor de realisatie van het plan) en de natuurwaarde (na de realisatie van het plan). De uitkomst van deze onafhankelijke taxatie zal de basis vormen voor de vast te stellen vergoeding voor de afwaardering die in de realisatieovereenkomst zal worden opgenomen.

Financiën

Op basis van de uitkomsten van de taxatie is het de verwachting dat het project kan worden uitgevoerd binnen de financiële kaders zoals vastgelegd in het toewijzingsbesluit.

Draagvlak

De zorg voor voldoende draagvlak voor het initiatief is primair een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers. De provincie ondersteunt de initiatiefnemers daarbij indien nodig. Een belangrijke kanttekening bij het verkrijgen en behouden van draagvlak voor het project Swifterpark is dat een aantal direct omwonenden vanaf de start van het initiatief aangegeven heeft op een aantal punten weerstand te hebben tegen het plan. Die bezwaren hadden betrekking op de besluitvorming door de provincie (de hoogte van de compensatie door de waardevermindering van de gronden, het handhaven van de agrarische functie op het bouwperceel Biddingweg 13) en de wijze waarop over de voortgang van het project wordt gecommuniceerd (voortgangsrapportage).

De provincie heeft daarom per brief reacties gegeven aan de omwonenden op deze zorgpunten. Een afschrift van deze brieven is in de afgelopen periode aan Provinciale Staten gezonden.

Kernpunt van de inhoudelijke zorgen van omwonenden vormen de mogelijke veterinaire risico's van realisatie van het project voor de omliggendebedrijven. Ook de provincie hecht zeer aan een objectief onderzoek naar de mogelijke risico's ten aanzien van diverse soorten dierziekten. Daarom hebben twee verschillende bureaus zich gebogen over dit onderwerp en de casus vanuit dit risico belicht. Zij komen tot de conclusie dat het Swifterpark geen significante vergroting van de risico's op insleep van vogelgriep, MKZ en andere dierziekten met zich meebrengt. Naar aanleiding hiervan hebben de direct omwonenden vraagtekens gezet bij de conclusies en een aantal aanvullende vragen gesteld.

Naar aanleiding daarvan heeft de provincie, in overleg met de initiatiefnemer van Swifterpark, besloten om een second opinion op de uitgevoerde onderzoeken uit te voeren en daarbij de zorgpunten van omwonenden nadrukkelijk te betrekken. Recent is deze second opinion beschikbaar gekomen. De eerdere bevindingen uit de onderzoeken worden in de second opinion bevestigd. Dat betekent dat niet aannemelijk is dat door de komst van Swifterpark een wezenlijke toename van het risico op dierziekten ontstaat bij de omliggende bedrijven.

Ondanks het feit dat de inhoudelijke bezwaren van omwonenden daarmee adequaat zijn onderzocht blijft het draagvlak voor het project Swifterpark broos. Dit dwingt tot extra alertheid en zorgvuldigheid bij het verdere proces van planrealisatie door de initiatiefnemers.

Projectplan en -uitwerking

Op basis van de (uitkomsten van de) afspraken in de intentieovereenkomst is een business case opgesteld. Deze business case is in concept gereed en gaat uit van enkele aanpassingen ten opzichte van het oorspronkelijke projectplan. Wegens de gedeeltelijke toekenning van het gevraagde inrichtingsbudget is het doortrekken van het fietspad richting Dronten niet meer aan de orde. Ten behoeve van het beheer en educatie zal een nieuwe beheerschuur worden gerealiseerd. Via een kwalitatieve verplichting die wordt vastgelegd bij een notaris, wordt geborgd dat de beheerschuur enkel ten dienste staat aan de natuur (educatie en stalling blaarkoppen). Naast de verplichting om de beheerschuur alleen voor natuurdoeleinden te gebruiken wordt ook vastgelegd dat de beheerschuur niet zonder instemming van de provincie mag worden verkocht.

Juridisch

In de realisatieovereenkomst wordt opgenomen dat initiatiefnemers de gemeente Dronten zal verzoeken om een planologische wijziging door te voeren waarbij expliciet het gebruik ten behoeve van natuurdoeleinden wordt toegestaan. Het is op dit moment nog niet duidelijk op welke wijze die planologische wijziging vorm zal krijgen. Verwacht wordt dat het hier gaat om een (gedeeltelijke) herziening van het bestemmingsplan. De gemeente Dronten heeft als bevoegd gezag begin 2016 een

positieve grondhouding aangenomen in de vorm van een schriftelijk principebesluit op 26 januari 2016.

Vergunningen

Na het afsluiten van de realisatieovereenkomst en de planologische wijziging zal naast een (gedeeltelijke) herziening van het bestemmingsplan eveneens een ontgrondingsvergunning (voor het ontgraven van een waterpartij) en een bouwvergunning (beheerschuur en recreatieve voorzieningen) worden aangevraagd door de initiatiefnemers bij de gemeente Dronten.

Verdienmodel van het beheer na 10 jaar en instandhouding

In de afgelopen periode is inzet gepleegd op het uitwerken van het plan en het vormgeven van de business case. Dit proces bevindt zich in de laatste fase. De initiatiefnemer werkt momenteel nog aan het doorrekenen van het verdienmodel om na 10 jaar het beheer zelfstandig te kunnen bekostigen. Om de nieuw gerealiseerde natuur langdurig te borgen wordt een kwalitatieve verplichting opgesteld. Dat is een overeenkomst tussen initiatiefnemer en provincie, die wordt vastgelegd bij een notaris. De kwalitatieve verplichting wordt bij de realisatieovereenkomst gevoegd. De initiatiefnemer verplicht zich daarmee om de nieuwe natuur gedurende tenminste 20 jaren te behouden en te beheren. De initiatiefnemer heeft aangegeven de business case met daarin het verdienmodel in de herfst van 2016 gereed te hebben.

Staatssteun

Als de business case in concept klaar is, zal een staatsteuntoets worden gedaan.

Ondersteuning

De familie Van Dalen heeft evenals andere particuliere initiatieven gebruikgemaakt van een door de provincie onder voorwaarden beschikbaar gestelde ondersteuning voor de nadere planuitwerking. Het budget is ingezet voor de nadere planuitwerking, het opstellen van de businesscase, aanvullend onderzoek naar de veterinaire risico's.

Oostvaardersplassen

Indiener

Staatsbosbeheer

Projectbeschrijving

Het project is grotendeels gehonoreerd.

Met dit project gaat Staatsbosbeheer de randen van het natuurgebied Oostvaardersplassen verder ontwikkelen en toegankelijk maken voor recreanten. Om de randen langs het natuurgebied open te stellen, gaat Staatsbosbeheer "vensters" realiseren waardoor recreanten de mogelijkheid hebben om van buitenaf de natuur te bewonderen terwijl de natuur in het gebied beschermd blijft. In dit project is sprake van drie deelgebieden, namelijk "Trekweg", "Ibisweg Noord" en "Hollandse Hout".

Samenvatting project & procesvoortgang

Voor het project Oostvaardersplassen is in september 2016 een intentieovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en de provincie Flevoland ondertekend.

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) is door de provincie verzocht om medewerking te verlenen aan het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden voor het projectonderdeel Hollandse Hout.

Momenteel beraadt RVB zich over dit verzoek.

Staatsbosbeheer realiseert in het project de compensatie van kiekendiefferagegebied ten behoeve van diverse bestemmingsplannen van de gemeente Almere. De exacte locatie wordt nader bepaald in de planuitwerking. Daarnaast zijn gesprekken gestart om de mitigerende maatregelen van maximaal 3,5 ha kiekendiefferagegebied, voortkomend uit de aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6 in het project onder te brengen.

De planning om in 2017 de realisatieovereenkomst te ondertekenen en te starten met de realisatie van de deelprojecten wordt door beiden partijen haalbaar geacht. Er bestaan momenteel geen specifieke knelpunten.

Mogelijke risico's die de realisatie van de deelgebieden beïnvloeden zijn de bestemmingsplanwijziging voor de deelprojecten Ibisweg-Noord en Hollandse Hout en de grondonderhandelingen voor het deelproject Hollands Hout. Deze risico's zijn beheersbaar door een zorgvuldige voorbereiding en afstemming met partijen.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd.

Planning

De intentieovereenkomst is in september 2016 ondertekend waarna Staatsbosbeheer de nadere planuitwerking start. Verwacht wordt dat de realisatieovereenkomst voor de zomer van 2017 ondertekend wordt, zodat in het najaar van 2017 in ieder geval gestart kan worden met de uitvoering van de deelprojecten Ibisweg-Noord en Trekweg, omdat daar de benodigde gronden reeds voorhanden zijn.

Grond

De gronden langs de Ibisweg-Noord worden na het ondertekenen van de realisatieovereenkomst in eigendom overgedragen van de provincie aan Staatsbosbeheer. De percelen langs de Trekweg zijn reeds in eigendom van Staatsbosbeheer. De percelen voor het projectonderdeel Hollandse Hout zijn van RVB en worden in de koepelafpraak met RVB betrokken. In dit projectonderdeel is uitgegaan van 90 ha. Op dezelfde kavels is ongeveer een halve hectare nodig voor de aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6. Uit de nadere planuitwerking moet blijken of dit van invloed is op het projectonderdeel Hollandse Hout.

Buiten het programma om zijn gesprekken gestart over de mitigatie van maximaal 3,5 ha kiekendiefferagegebied ten behoeve van de aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6. In de intentieovereenkomst is hiertoe een afspraak gemaakt.

Financiën

In de planuitwerking komt een actuele nadere onderbouwing van de benodigde financiën. Als Staatsbosbeheer de mitigatie van maximaal 3,5 ha kiekendieffoerageergebied op zich neemt dan kan dit gezien worden als haar extra bijdrage in het projectonderdeel.

Draagvlak

In de intentieovereenkomst is afgesproken dat Staatsbosbeheer zich inspant om de omgeving bij het project te betrekken (middels onder meer het informeren van de omgeving, het ophalen van opvattingen en bezwaren uit de omgeving en het afwegen van die opvattingen en bezwaren in het kader van de planuitwerking) om daarmee, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, maatschappelijk draagvlak te verkrijgen.

Daarnaast onderhoudt Staatsbosbeheer contacten met relevante stakeholders in het gebied zoals de Vogel- en Natuurwacht Flevoland.

Projectplan & -uitwerking

Staatsbosbeheer werkt het project op onderdelen uit in de nadere planuitwerking. Deze dient als basis voor het aangaan van de realisatieovereenkomst.

Juridisch

Bezien moet worden of de bestemmingsplannen voor de deelprojecten Ibisweg en Hollandse Hout moeten worden aangepast. Hiertoe start Staatsbosbeheer na ondertekening van de realisatieovereenkomst een procedure.

Staatsbosbeheer compenseert conform afspraak met de provincie in het project Oostvaardersplassen 115ha kiekendieffoerageergebied, die is gekoppeld aan diverse bestemmingsplannen van de gemeente Almere. Daarnaast worden gesprekken gevoerd over de noodzakelijke mitigatie van maximaal 3,5 ha foerageergebied voor Blauwe Kiekendieven, die voortkomt uit het project "aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6". Deze opgave is in de intentieovereenkomst opgenomen, wordt in de nadere planuitwerking uitgewerkt en vastgelegd in een separate realisatieovereenkomst.

Vergunningen

Nog niet van toepassing.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Staatsbosbeheer zal in de nadere planuitwerking aangeven hoe het beheer na 10 jaar wordt gefinancierd. Uitgangspunt is dat het beheer van het te compenseren en mitigeren kiekendieffoerageergebied met de beheervergoeding eeuwigdurend is afgekocht.

Staatssteun

Voordat een realisatieovereenkomst met Staatsbosbeheer wordt getekend, wordt een staatssteunanalyse uitgevoerd. Voor het project mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Als bijdrage in de voorbereidingskosten wordt middels de intentieovereenkomst onder voorwaarden een maximale bijdrage van 5% van de inrichtingskosten per deelproject beschikbaar gesteld. Op dit moment beraadt Staatsbosbeheer zich nog over de inzet van deze budgetten. Verwacht wordt dat de bijdrage ingezet wordt voor een projectleider en planologische procedure.

De Eemvallei

Indiener

Staatsbosbeheer

Gekoppeld

Voedselbossen,

Speelwildernis

(en voorheen ook Luierpark, Kroonbos)

Projectbeschrijving

Staatsbosbeheer gaat een landschappelijke structuur aanleggen in Almere Oosterwold waarmee de voormalige rivierloop van de Eem weer zichtbaar en beleefbaar wordt in het landschap. De structuur komt als het ware als een ketting in een verwevingsgebied te liggen. Doordat landbouw, natuur en bebouwing elkaar afwisselen, ontstaat een aantrekkelijk landschap dat initiatiefnemers voor rode functies verleidt om daarin of daarbij te gaan bouwen. Het project is geheel gehonoreerd. Het gebied heeft landschappelijke samenhang met het project Noorderwold-Eemvallei, ingediend door Stichting Het Flevo-landschap en BV ERF.

Samenvatting project & procesvoortgang

In het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 is vastgelegd dat de projecten "Voedselbossen" en "Speelwildernis" (in een kleinere variant) worden gekoppeld aan De Eemvallei. Ook is toen besloten dat "Luierpark" en "Kroonbos" als kralen aan de ketting in het gebied geïntegreerd moeten worden. In februari 2016 hebben Provinciale Staten echter ingestemd met realisatie van Luierpark en Kroonbos op andere plekken, te weten het Oostrandpark in Almere en de Kop van het Horsterwold bij Zeewolde.

In de afgelopen periode hebben de projectindieners van Voedselbossen, Speelwildernis en De Eemvallei samengewerkt aan een nadere planuitwerking, waarbij ze ook het gesprek zijn gegaan met de betrokkenen in het gebied. Aanvullend wordt daarbij in overleg met de initiatiefnemer onderzocht of het initiatief Vliervelden, dat oorspronkelijk aan Noorderwold-Eemvallei is gekoppeld, eventueel in De Eemvallei een plek kan krijgen.

Op 12 juli 2016 is met de ondertekening van een intentieovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en provincie een belangrijkste stap gezet voor De Eemvallei. Parallel daaraan zijn ook intentieovereenkomsten gesloten met de Stichting Voedselbosbouw Nederland (project Voedselbossen) en Stichting de Speelwildernis-Buitenspeelplaats (project Speelwildernis). Het ondertekenen van deze intentieovereenkomsten was mogelijk omdat begin juli tussen het programma Nieuwe Natuur en Oosterwold overeenstemming is bereikt over de inpassing van de Nieuwe Natuur-projecten binnen de specifieke uitgangspunten en spelregels van Oosterwold. Om de Nieuwe Natuur-projecten in het Oosterwold te laten landen is er begin 2016 een samenwerkingstraject opgestart tussen provincie, gemeenten Almere en Zeewolde, Rijksvastgoedbedrijf (RVB), Stichting Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer. De opgave was daarbij om te zoeken naar oplossingen voor de inpassing van de Nieuwe Natuur-projecten binnen Oosterwold op zodanige wijze dat dit past binnen de - soms conflicterende - uitgangspunten van de ontwikkelconcepten van Oosterwold en het programma Nieuwe Natuur. Door de constructieve opstelling van betrokken partijen heeft dat begin juli 2016 geresulteerd in een pakket aan afspraken die de inpassing van de Nieuwe Natuur-projecten mogelijk moet maken. Ten aanzien van het project De Eemvallei van Staatsbosbeheer zijn daarbij de volgende afspraken gemaakt:

- Er wordt ten behoeve van het project De Eemvallei en de kralen daarbinnen een reservering van 102 ha landschapskavels gedaan (het betreft de totale kern van de Eemvallei ten zuiden van de Vogelweg (150 meter brede zone) en delen van de flank van de Eemvallei).
- Van deze 102 ha wordt voor het gebied binnen de A27 (eerste fase) voor 44,5 ha die reservering ook planologisch vastgelegd (juiste plek) en zijn er voor die 44,5 ha met RVB en de gebiedsregisseur concrete afspraken gemaakt over de inbreng van de RVB-gronden, waardoor de gronden op korte termijn beschikbaar kunnen komen.
- Door het programma Nieuwe Natuur is met Oosterwold verder afgesproken dat

Staatsbosbeheer afstand kan doen van het roodrecht op de kavels. Deze zullen door de gebiedsregisseur apart op de markt worden gezet. De meerwaarde van het roodrecht zal - na afdracht van de exploitatiebijdrage voor Oosterwold - kunnen worden ingezet als multiplier in de Nieuwe Natuur-projecten in De Eemvallei.

Door de afspraken met RVB en de gebiedsregisseur over de grondprijs voor de eerste 44,5 ha ontstaat een multiplier die (deels) zal worden ingezet voor de reservering en aankoop van nog eens aanvullend 6 tot 7 ha binnen de A27. Doel van deze uitbreiding is om een verweving van De Eemvallei met het initiatief Vliervelden mogelijk te maken. Nu er intentieovereenkomsten gesloten zijn, er goede afspraken met Oosterwold zijn gemaakt en er zekerheid is over het beschikbaar krijgen van de gronden, kan voor het gebied binnen de A27 naar verwachting snel een nadere planuitwerking plaatsvinden voor de eerste fase van De Eemvallei (44,5 ha tot max 51 ha). De verwachting is dat voor dit deel uiterlijk in de eerste helft van 2017 een realisatieovereenkomst kan worden afgesloten.

Voor het gebied buiten de A27 (tweede fase) is nog een aantal vervolgstappen noodzakelijk voordat tot planuitwerking kan worden overgegaan. Belangrijk punt daarbij is dat de nadere invulling van deze fase sterk wordt beïnvloed door de complexe eigendomssituatie buiten de A27 (onder de Vogelweg). Nu er goede afspraken met Oosterwold liggen is het van belang om ook de belangen van huidige grondeigenaren en gebruikers/pachters te betrekken bij de verdere planuitwerking. Daartoe zal in het najaar van 2016 vanuit het programma Nieuwe Natuur (in samenwerking met RVB, Staatsbosbeheer, Stichting Het Flevo-landschap, LTO en Oosterwold) een verkenning worden uitgevoerd naar de samenwerkingsmogelijkheden met deze eigenaren/gebruikers. Van daaruit zullen nadere keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van de planuitwerking en de ontwikkelstrategie. Ook het provinciaal omgevingsbeleid, dat alleen voor het gebied binnen de A27 afwijkingen toestaat, kan belemmerend werken voor de verdere planontwikkeling buiten de A27. Op basis van de afgesproken evaluatie van de eerste fase Oosterwold (einde 2016) wordt bezien welke aanpassingen/afwijkingen van het provinciaal omgevingsbeleid nodig zijn om de Eemvallei ook buiten de A27 mogelijk te maken.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de samenwerking tussen de partijen in de Eemvallei goed verloopt. De drie projecteigenaren hebben er voor gekozen om Vliervelden te betrekken en hun projecten zo veel mogelijk te combineren en integraal uit te werken en te realiseren. Naar verwachting kan in de eerste helft van 2017 een realisatieovereenkomst gesloten worden. Het grootste risico voor de daadwerkelijke realisatie van het geïntegreerde project De Eemvallei zit in de fasering van Oosterwold, de daarbij behorende inpassing in ruimtelijke plannen en het beschikbaar krijgen van gronden zoals besloten in het voorstel van Provinciale Staten. Door zorgvuldige voorbereiding, afstemming met diverse partijen en begeleiding van het project worden deze risico's zo veel mogelijk beperkt.

Scope van het project

De scope van (de ketting van) het project De Eemvallei is niet veranderd. Wel is duidelijk geworden dat door het gefaseerd beschikbaar komen van benodigde kavels ook een fasering gaat plaatsvinden in de realisatie van De Eemvallei en dus ook van Voedselbossen en Speelwildernis. Momenteel is de eerste fase voorzien op de kavels binnen de A27 omdat daar sprake is van kortlopende pachtcontracten.

Met betrekking tot de kralen is er wel sprake van verschuivingen: voor de kralen Kroonbos en Luierpark is een locatie buiten De Eemvallei gevonden. Het project Natuurhoeve Vliervelden, in het PS-besluit gekoppeld aan Noorderwold-Eemvallei, wordt op verzoek van initiatiefnemer, Stichting Het Flevo-landschap, Staatsbosbeheer en de provincie in de nadere planuitwerking van De Eemvallei meegenomen. Dit heeft onder meer te maken met de aanschaf door de initiatiefnemer van een landbouwkavel tegen het plangebied van De Eemvallei aan.

Planning

Met zowel Staatsbosbeheer als Stichting de Speelwildernis-Buitenspeelplaats en Stichting Voedselbosbouw Nederland heeft de provincie een intentieovereenkomst afgesloten. De partijen werken aan een eigen samenwerkingsovereenkomst. Op 30 juni 2016 is tussen Staatsbosbeheer, mede namens de projecten Voedselbossen en Speelwildernis en Oosterwold een intentieovereenkomst afgesloten ter voorbereiding op het verwerven van kavels in de eerste fase.

Duidelijk is geworden dat daar 44,5 ha van de ca 100 ha beschikbaar is in de vorm van landschapskavels. Aanvullend is nog eens 6 ha gevonden om mogelijk Vliervelden te faciliteren. Voorgaande impliceert dat een groot deel buiten de eerste fase zal moeten worden gerealiseerd. Daartoe dient bezien te worden welke aanpassingen of afwijkingen van het huidig planologisch kader nodig zijn om de Eemvallei ook buiten de A27 mogelijk te maken. In de tweede helft van 2016 wordt nader bestudeerd op welke wijze de kavels daadwerkelijk verkregen kunnen worden en wordt de nadere planuitwerking opgesteld.

Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking in april 2017 gereed is, waarna een realisatieovereenkomst kan worden aangegaan.

Grond

Voor de eerste fase binnen de A27 (44,5 ha) zijn inmiddels met Oosterwold en RVB afspraken gemaakt over de reservering van kavels en het beschikbaar krijgen van de gronden. De verwachting is dat op korte termijn ook over een aanvullende 6 ha afspraken kunnen worden gemaakt om mogelijk Vliervelden te faciliteren.

Voor het gebied buiten de A27 is de eigendomssituatie complex.

Nu er goede afspraken met Oosterwold liggen, is het van belang om ook de belangen van huidige grondeigenaren en gebruikers/pachters te betrekken bij de verdere planuitwerking. Daartoe zal in het najaar van 2016 vanuit het programma Nieuwe Natuur een verkenning worden uitgevoerd naar de samenwerkingsmogelijkheden met deze grondeigenaren/-gebruikers. Van daaruit zullen nadere keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van de planuitwerking en de ontwikkelstrategie. Doel van deze verkenning is om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de belangen van nieuwe natuur en die van Oosterwold te verbinden met die van de belangen van de zittende gebruikers/eigenaren. Dwingende onteigening of ontpachting is daarbij niet aan de orde. De verkenning wordt in samenwerking met LTO, RVB, Oosterwold en de initiatiefnemers uit het programma Nieuwe Natuur uitgevoerd.

Uit de verkennende activiteiten (verkenner in het gebied, gesprekken met initiatiefnemers natuurprojecten en contacten met LTO) zal in de komende periode moeten blijken of en zo ja op welke locaties buiten de A27 de grond voor de realisatie van De Eemvallei beschikbaar kan komen.

Naast de mogelijkheid om natuur op de kavels te realiseren ligt op de gronden van Oosterwold ook een bouwrecht. Vanwege deze verdeling worden tussen de grondtafel van het programma Nieuwe Natuur en Oosterwold nadere afspraken gemaakt over het verzilveren van dit bouwrecht zonder dat de risico's van dit bouwrecht terecht komen bij de initiatiefnemers van het programma Nieuwe Natuur. Verwacht wordt dat de mogelijke opbrengsten hiervan kunnen worden ingezet ten gunste van de natuurprojecten; de zogenaamde multiplier. De inzet van de multiplier wordt meegenomen in de nadere planuitwerking. Uitgangspunt daarbij is om in ieder geval een deel hiervan in te zetten voor de verwerving van ca 6 ha landschapskavels voor Vliervelden.

Staatsbosbeheer zal met Stichting Voedselbosbouw Nederland en Stichting de Speelwildernis-Buitenspeelplaats (en mogelijk Vliervelden) marktconforme afspraken maken over het gebruik van de ondergrond voor beide projecten.

Financiën

In het besluit van Provinciale Staten is voor het project De Eemvallei een budget voor de inrichting van 60 ha toegewezen en voor de projecten Voedselbossen en Speelwildernis elk budget voor 20 ha. Daarmee is voor het geheel aan projecten in De Eemvallei budget voor de inrichting van 100 ha toegewezen. Bij dit budget is uitgegaan van een multiplier. Aan de hand van de nadere planuitwerking moet blijken hoe groot de multiplier is.

In de intentieovereenkomst tussen de provincie en Staatsbosbeheer is opgenomen dat zij samen met Stichting Speelwildernis-Buitenspeelplaats en Stichting Voedselbosbouw Nederland komt tot een gezamenlijk voorstel voor de inzet van de multiplier. Een deel zal worden ingezet voor de reservering en aankoop van de aanvullende 6 tot 7 ha grond binnen de A27, waarmee de verweving van De Eemvallei met het initiatief Vliervelden mogelijk wordt.

Draagvlak

In het Bestuurlijk Overleg Oosterwold is afgesproken dat een verkenner wordt aangesteld die de wensen en ideeën van de betrokkenen (waaronder zittende gebruikers van de grond) in het gebied De Eemvallei (en Noorderwold-Eemvallei) gaat ophalen. De opbrengst zal mede bepalend zijn voor de feitelijke invulling en definitieve locatie van fase 2 van het project. Daarnaast vindt overleg

plaats met andere initiatiefnemers in de directe omgeving. Hierdoor wordt ook ingegaan op de zorg over de beperkte betrokkenheid bij het proces van en communicatie door Staatsbosbeheer die zittende agrariërs hebben geuit.

Er zijn op dit moment geen signalen dat draagvlak voor dit project aandachtspunten oplevert; door de inzet van de verkenners en door LTO goed te betrekken worden de belangen van de stakeholders in het gebied geïnventariseerd en kunnen deze worden meegenomen in de nadere planuitwerking. Omdat de opzet bij de grondstrategie in het gebied is om grondverwerving op vrijwillige basis te laten plaatsvinden, wordt vooralsnog geen grote weerstand uit het gebied verwacht. De verkennende activiteiten moeten uitwijzen of voldoende grondbezitters mee willen werken aan het beschikbaar stellen van grond om het plan te realiseren.

Projectplan & -uitwerking

Momenteel werken Staatsbosbeheer, Stichting Voedselbosbouw Nederland en Stichting Speelwildernis-Buitenspeelplaats aan een gezamenlijke planuitwerking en nadere invulling van de projectfasering.

Vanwege mogelijke synergievoordelen hebben Provinciale Staten besloten het project Natuurhoeve Vliervelden te koppelen aan Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap, echter zonder daaraan specifiek budget te koppelen. Tussen de betrokken partijen is inmiddels afgesproken dat een inpassing van het project Vliervelden in Noorderwold-Eemvallei niet verder onderzocht zal worden. De initiatiefnemer van Vliervelden heeft daarbij nadrukkelijk aangegeven de voorkeur te geven om bij het project De Eemvallei van Staatsbosbeheer aan te sluiten alwaar de initiatiefnemer ook al grond heeft gekocht. Om die reden betrekken Staatsbosbeheer, Voedselbossen en Speelwildernis de initiatiefnemer van het project Natuurhoeve Vliervelden bij de nadere planuitwerking van De Eemvallei. Deze uitwerking moet inzicht geven op welke wijze Natuurhoeve Vliervelden een plek kan krijgen in of nabij het project De Eemvallei. Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking voor De Eemvallei in april 2017 gereed is, waarna de realisatieovereenkomst kan worden aangegaan.

Juridisch

De totale Eemvallei is weergegeven in de Structuurvisie Oosterwold. De eerste fase van het project Eemvallei, zijnde 44,5 ha die binnen de A27 ligt, past binnen het bestemmingsplan Oosterwold dat vermoedelijk in de tweede helft van 2016 wordt vastgesteld.

De drie initiatiefnemers van de projecten De Eemvallei, Voedselbossen en Speelwildernis geven gezamenlijk invulling aan 30 ha boswetcompensatieverplichting van de provincie. De compensatie wordt zo snel mogelijk gerealiseerd.

Provinciale Staten hebben bij de besluitvorming over de Intergemeentelijk Structuurvisie Oosterwold (ISV) in november 2013 besloten dat de provincie bereid is om vooruitlopend op de vaststelling van bestemmingsplannen voor Oosterwold, medewerking te verlenen aan initiatieven die passen binnen de gebiedsontwikkeling Oosterwold en op een aantal onderdelen van het provinciaal omgevingsbeleid af te wijken. Er geldt daarbij een tijdelijk verschil in het provinciaal beleid ten westen (binnen) en ten oosten (buiten) van de A27, waarvoor vooralsnog (gedurende drie jaren vanaf 2013) alleen voor het gebied binnen de A27 tijdelijk op een aantal onderdelen van het provinciaal omgevingsbeleid kan worden afgeweken. Op basis van de afgesproken evaluatie van de eerste fase Oosterwold (einde 2016) worden aan PS nadere voorstellen gedaan voor de benodigde aanpassingen/afwijkingen van het provinciaal omgevingsbeleid om de Nieuwe Natuur-initiatieven in Oosterwold buiten de A27 mogelijk te maken.

Vergunningen

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Ondanks dat de projecten De Eemvallei, Voedselbossen en Speelwildernis en mogelijk Vliervelden gezamenlijk gerealiseerd worden, is iedere projectindieners zelf verantwoordelijk voor een sluitende business case en verdienmodel om het beheer na jaar 10 zelf te kunnen financieren. Staatsbosbeheer werkt dit uit in de nadere planwerking voor het project De Eemvallei.

Staatssteun

Voordat een realisatieovereenkomst met Staatsbosbeheer getekend wordt, wordt een staatssteunanalyse uitgevoerd. Voor het project mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Aan Staatsbosbeheer is via de intentieovereenkomst een afzonderlijk budget beschikbaar gesteld als bijdrage in de voorbereidingskosten. Staatsbosbeheer zet dit budget geheel in voor de inhuur van een projectleider.

Voedselbossen

Indieners

Natuur en Milieufederatie Flevoland (NMFF)
Embergy Consulting
De Waard Eetbaar Landschap (DWEL)
Food Forestry Netherlands (FFN)

Projectbeschrijving

Stichting Voedselbosbouw Nederland gaat voedselbossen in Flevoland realiseren. Voedselbossen zijn bossen waarin planten groeien die negen maanden per jaar eetbare producten kunnen leveren zoals fruit, kruiden, groenten en noten en honing. In het ingediende projectvoorstel was sprake van realisatie van voedselbossen op een oppervlakte van 60 ha. In het toewijzingsbesluit is het project in een kleinere variant gehonoreerd en wordt uitgegaan van een voedselbos op 20 ha. Provinciale Staten hebben het project daarbij gekoppeld aan De Eemvallei van Staatsbosbeheer.

Samenvatting project & procesvoortgang

Inmiddels is de Stichting Voedselbosbouw Nederland opgericht die als projectleider optreedt. Mede-indiener Natuur- en Milieufederatie Flevoland (NMFF) heeft aangegeven geen betrokkenheid te wensen bij de exploitatie en beheer van het te realiseren voedselbos en derhalve niet te participeren in de hiertoe opgerichte rechtspersoon. Tussen de stichting en NMFF worden afspraken gemaakt, met name over communicatie en voorlichting rond dit project.

Op 30 juni 2016 heeft Staatsbosbeheer mede namens Stichting Voedselbosbouw Nederland en Stichting de Speelwildernis-Buitenspeelplaats bij Oosterwold op kavelniveau een reservering gedaan voor de eerste fase (44,5 ha) van het project De Eemvallei inclusief kralen. Daartoe is een intentieovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en Oosterwold gesloten.

Verwacht wordt dat het project Voedselbossen gefaseerd wordt gerealiseerd vanwege het gefaseerd beschikbaar komen van de benodigde kavels. Dat zal blijken uit de nadere planuitwerking.

De samenwerking tussen de partijen in de Eemvallei verloopt goed. Ook Vliervelden is inmiddels betrokken. Het grootste risico voor het daadwerkelijk realiseren van het project als onderdeel van de Eemvallei zit in de fasering van Oosterwold, de daarbij behorende inpassing in ruimtelijke plannen en het kunnen verkrijgen van gronden zoals besloten in het PS-voorstel. Door zorgvuldige voorbereiding, afstemming met diverse partijen en begeleiding van het project worden deze risico's zo veel mogelijk beperkt.

Scope van het project

De scope is niet gewijzigd

Planning

Met zowel Staatsbosbeheer als Speelwildernis en Voedselbossen heeft de provincie een intentieovereenkomst afgesloten. Op 30 juni 2016 is tussen Oosterwold en Staatsbosbeheer, mede namens Voedselbossen en Speelwildernis, een intentieovereenkomst afgesloten ter voorbereiding op het verwerven van kavels. Momenteel kunnen alleen gronden verworven worden binnen de eerste fase van Oosterwold. Duidelijk is geworden dat daar 44,5 ha van de ca 100 ha beschikbaar is in de vorm van landschapskavels. Recent is bekend geworden dat mogelijk nog 6 ha beschikbaar kan komen om eventueel Vliervelden te faciliteren. Dat impliceert dat een groot deel buiten de eerste fase zal moeten worden gerealiseerd. Daartoe dient bezien te worden of het provinciale ruimtelijk beleid als gemeentelijk beleid dient te worden aangepast.

In de tweede helft van 2016 wordt nader uitgewerkt hoe de kavels daadwerkelijk verkregen kunnen worden en wordt verder gewerkt aan de nadere planuitwerking. Dit gebeurt in overleg met Vliervelden. In de planuitwerking wordt een planning opgesteld over het vervolg van het project. Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking in april 2017 gereed is en dan een realisatieovereenkomst kan worden aangegaan.

Grond

De komende periode moet duidelijk worden welke specifieke invloed het gefaseerd beschikbaar komen van de benodigde kavels heeft op de realisatie van Voedselbossen. In beginsel is voor de

realisatie van Voedselbossen een budget voor 20 ha grond toegewezen. Dit zou betekenen dat met de reservering van 44,5 ha voldoende kavels beschikking zijn voor Voedselbossen. De drie projecteigenaren hebben er voor gekozen om Vliervelden te betrekken en hun projecten zo veel mogelijk te combineren en integraal uit te werken en te realiseren. Met de nadere planuitwerking wordt bekend of ook nog gronden buiten de A27 nodig zijn voor de realisatie van Voedselbossen. Staatsbosbeheer zal met Stichting Voedselbosbouw Nederland marktconforme afspraken maken over het gebruik van de ondergrond.

Financiën

In het besluit van Provinciale Staten is voor het project De Eemvallei een budget voor de inrichting van 60 ha toegewezen en voor de projecten Voedselbossen en Speelwildernis elk budget voor 20 ha. Daarmee is voor het geheel aan projecten in de Eemvallei budget voor de inrichting van 100 ha toegewezen. Bij dit budget is uitgegaan van een multiplier. Aan de hand van de nadere planuitwerking moet blijken of dit budget volstaat en of sprake is van de multiplier. In de intentieovereenkomst met Staatsbosbeheer is opgenomen dat zij samen met Stichting Speelwildernis-Buitenspeelplaats en Stichting Voedselbosbouw Nederland komt tot een gezamenlijk voorstel voor de inzet van de eventuele multiplier. Uitgangspunt is om in ieder geval een deel hiervan in te zetten voor de verwerving van 6 à 7 ha landschapskavels voor Vliervelden.

Draagvlak

In het Bestuurlijk Overleg Oosterwold is afgesproken dat een verkenner wordt aangesteld die de wensen en ideeën van de betrokkenen in het gebied Eemvallei (buiten de A27) gaat ophalen. Het gaat daarbij niet alleen om de houding van (toekomstige) burens, maar ook om die van de grondbezitters van de locaties waar de nieuwe natuur beoogd wordt. De opbrengst van de verkenning zal mede bepalend zijn voor de feitelijke invulling en locatie van het project, omdat het uitgangspunt is dat het beschikbaar krijgen van grond voor realisatie van de Nieuwe Natuurprojecten op vrijwillige basis moet plaatsvinden. Daarnaast vindt overleg plaats met andere initiatiefnemers in de directe omgeving. Er zijn op dit moment geen signalen dat draagvlak voor dit project aandachtspunten oplevert.

Projectplan & -uitwerking

Momenteel wordt door Staatsbosbeheer, Voedselbossen en Speelwildernis gewerkt aan een gezamenlijke planuitwerking en nadere invulling van het schetsontwerp. Daarbij is Vliervelden betrokken en werkt Voedselbossen ook haar eigen onderdeel nader uit. Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking rond de zomer van 2017 gereed is.

Juridisch

De totale Eemvallei is weergegeven in de Structuurvisie Oosterwold. De eerste fase van het project Eemvallei die binnen de A27 ligt zijnde 44,5 ha, past binnen het bestemmingsplan Oosterwold dat in de tweede helft van 2016 wordt vastgesteld.

De drie initiatiefnemers van de projecten De Eemvallei, Voedselbossen en Speelwildernis gaan gezamenlijk invulling geven aan 30 ha boswetcompensatieverplichting van de provincie.

Vergunningen

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Ondanks dat de projecten De Eemvallei, Voedselbossen en Speelwildernis gezamenlijk gerealiseerd worden, is iedere projectindiener zelf verantwoordelijk voor een sluitende business case en verdienmodel voor het eigen project. Staatsbosbeheer gaat in de planuitwerking het verdienmodel voor het project De Eemvallei beschrijven. Stichting Voedselbosbouw Nederland verwacht met opbrengsten van oogst en excursies het beheer te kunnen betalen vanaf jaar elf. Dit wordt in de nadere planuitwerking uitgewerkt.

Staatssteun

Voordat een realisatieovereenkomst getekend wordt, wordt een staatssteunanalyse uitgevoerd. Bij het project mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Aan Stichting Voedselbosbouw Nederland is budget beschikbaar gesteld als bijdrage voor de nadere planuitwerking. Dit bedrag wordt onder meer ingezet voor de inhuur van diverse expertise.

Speelwildernis

Indiener

Theatergroep Groen Gras

Projectbeschrijving

Het project dat is ingediend door Theatergroep Groen Gras is geheel gehonoreerd en beoogt een buitenspeelplaats te realiseren waar een zone is voor vrij- en avontuurlijk spelen in de natuur en een zone waar kinderen deelnemen aan georganiseerde dan wel begeleide activiteiten. Een deel van de buitenspeelplaats wordt met en door de kinderen ingericht. In het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 is de Speelwildernis gekoppeld aan De Eemvallei van Staatsbosbeheer.

Samenvatting project & procesvoortgang

Theatergroep Groen Gras heeft zichzelf inmiddels opgeheven en is in gewijzigde samenstelling opgegaan in de Stichting De Speelwildernis-Buitenspeelplaats die als projectleider optreedt. Op 30 juni 2016 heeft Staatsbosbeheer mede namens Stichting Voedselbosbouw Nederland en Stichting de Speelwildernis-Buitenspeelplaats bij Oosterwold op kavelniveau een reservering gedaan voor de eerste fase (44,5 ha) van het project. Daartoe is een intentieovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en Oosterwold gesloten.

Verwacht wordt dat het project Speelwildernis gefaseerd wordt gerealiseerd vanwege het gefaseerd beschikbaar komen van de benodigde kavels. De nadere planuitwerking zal hier meer duidelijkheid over moeten geven.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de samenwerking tussen de partijen in Eemvallei goed verloopt waarbij ook Vliervelden is betrokken. Het grootste risico voor het daadwerkelijk volledig realiseren van het project als onderdeel van De Eemvallei zit in de fasering van Oosterwold, de daarbij behorende inpassing in ruimtelijke plannen en het kunnen verkrijgen van gronden zoals besloten in het PS-voorstel. Door zorgvuldige voorbereiding, afstemming met diverse partijen en begeleiding van het project worden deze risico's zo veel mogelijk beperkt. Daarbij lijkt de realisatie van de eerste fase steeds realistischer te worden. Inmiddels zijn met Oosterwold voor het gebied binnen de A27 harde afspraken gemaakt over de kavelreserveringen en het beschikbaar krijgen van de gronden voor de Nieuwe Natuur-projecten in de Eemvallei.

Aandachtspunt is het verdienmodel voor het project Speelwildernis. De projectindieners gaan in het najaar van 2016 werken aan het verdienmodel om het beheer van het project vanaf jaar 10 te bekostigen. Pas wanneer hierover duidelijkheid is ontstaan, kan een realisatieovereenkomst getekend worden.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd.

Planning

Met de Stichting Speelwildernis-Buitenspeelplaats heeft de provincie een intentieovereenkomst afgesloten. De projectindieners werken samen met Staatsbosbeheer, Stichting Voedselbosbouw Nederland en Vliervelden verder aan de nadere planuitwerking. Daarin wordt een planning opgesteld voor het vervolg van het project. Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking in april 2017 gereed is en een realisatieovereenkomst kan worden aangegaan.

Grond

De komende periode moet duidelijk worden welke specifieke invloed het gefaseerd beschikbaar komen van de benodigde kavels heeft op de realisatie van Speelwildernis. In beginsel is voor de realisatie van Speelwildernis een budget voor 20 ha grond toegewezen. Dit zou betekenen dat met de reservering van 44,5 ha voldoende kavels beschikking zijn voor Speelwildernis. De drie projecteigenaren hebben er voor gekozen om Vliervelden te betrekken en hun projecten zo veel mogelijk te combineren en integraal uit te werken en te realiseren. Met de nadere planuitwerking wordt bekend of ook nog gronden buiten de A27 nodig zijn voor de realisatie van Speelwildernis. Staatsbosbeheer zal met Stichting Speelwildernis-Buitenspeelplaats marktconforme afspraken maken over het gebruik van de ondergrond.

Financiën

In het besluit van Provinciale Staten is voor het project De Eemvallei van Staatsbosbeheer een budget voor de inrichting van 60 ha toegewezen en voor de projecten Voedselbossen en Speelwildernis elk budget voor 20 ha. Daarmee is voor het geheel aan projecten in De Eemvallei budget voor de inrichting van 100 ha toegewezen. Bij dit budget is uitgegaan van een multiplier. Aan de hand van de nadere planuitwerking moet blijken of er sprake is van de multiplier en in welke mate.

In de intentieovereenkomst met Staatsbosbeheer is opgenomen dat zij samen met Stichting Speelwildernis-Buitenspeelplaats en Stichting Voedselbosbouw Nederland komt tot een gezamenlijk voorstel voor de inzet van de eventuele multiplier. Daarbij wordt inmiddels ook Vliervelden betrokken.

Om het beheer na tien jaar te kunnen betalen is een rode ontwikkeling noodzakelijk. Uitgangspunt is echter dat Staatsbosbeheer eigenaar wordt van de ondergrond waarmee het recht voor de rode ontwikkeling bij Staatsbosbeheer komt te liggen. Staatsbosbeheer zal met Speelwildernis marktconforme afspraken maken over deze rode ontwikkeling.

Draagvlak

In het Bestuurlijk Overleg Oosterwold is afgesproken dat een verkenner wordt aangesteld die de wensen en ideeën van de betrokkenen in het gebied Eemvallei buiten de A27 gaat ophalen. Het gaat daarbij niet alleen om de houding van (toekomstige) burens, maar ook om die van de grondbezitters van de locaties waar de nieuwe natuur beoogd wordt. De opbrengst van de verkenning zal mede bepalend zijn voor de feitelijke invulling en locatie van het project, omdat het uitgangspunt is dat het beschikbaar krijgen van grond voor realisatie van de Nieuwe Natuurprojecten op vrijwillige basis moet plaatsvinden. Daarnaast vindt overleg plaats tussen Speelwildernis, Staatsbosbeheer en Voedselbossen met Vliervelden en andere initiatiefnemers in de directe omgeving. Er zijn op dit moment geen signalen dat draagvlak voor dit project aandachtspunten oplevert.

Projectplan & -uitwerking

Momenteel wordt door Staatsbosbeheer, Voedselbos, Speelwildernis en Vliervelden gewerkt aan een gezamenlijke planuitwerking en nadere invulling van het totaalontwerp. Daarbij werkt Speelwildernis ook haar eigen onderdeel nader uit.

Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking voor de zomer van 2017 gereed is waarna een realisatieovereenkomst kan worden aangegaan.

Juridisch

De totale Eemvallei is weergegeven in de Structuurvisie Oosterwold. De eerste fase van het project Eemvallei, 44,5 ha die binnen de A27 ligt, past binnen het bestemmingsplan Oosterwold dat naar verwachting in tweede helft van 2016 wordt vastgesteld.

De drie initiatiefnemers van de projecten De Eemvallei, Voedselbossen en Speelwildernis gaan gezamenlijk invulling geven aan 30 ha boswetcompensatieverplichting van de provincie.

Vergunningen

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Ondanks dat de projecten De Eemvallei, Voedselbossen en Speelwildernis gezamenlijk gerealiseerd worden, is iedere projectindiener zelf verantwoordelijk voor een sluitende business case en verdienmodel voor het eigen project. Het is nog niet bekend hoe Stichting de Speelwildernis-Buitenspeelplaats het beheer vanaf jaar 11 verwacht te financieren. Door de projectindieners wordt momenteel de mogelijkheid verkend om een deel van het beheer te financieren door een rode ontwikkeling. Deze mogelijkheid en de verdere financiering moeten in de planuitwerking verder onderzocht worden en met Staatsbosbeheer, de toekomstige grondeigenaar, besproken worden.

Staatssteun

Voordat een realisatieovereenkomst wordt getekend, wordt een staatssteunanalyse uitgevoerd. Voor het project mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Aan Stichting De Speelwildernis-Buitenspeelplaats is een bijdrage beschikbaar gesteld als voor de nadere planuitwerking. Dit wordt onder meer ingezet voor de inhuur van diverse expertise.

Luierpark

Indiener

Mevrouw Ras

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd en bij het PS-besluit van 17 december 2014 gekoppeld aan De Eemvallei van Staatsbosbeheer.

Mevrouw Ras biedt aan kersverse ouders de mogelijkheid om een boom met certificaat cadeau te geven voor een pas geboren dan wel overleden kindje. Deze bomen vormen samen het Luierpark. In dit park kan de boom door het gezin op een later tijdstip worden voorzien van een naambordje met geboortedatum-(en eventueel overlijdensdatum) van het betreffende kindje, zodat het zijn eigen herinneringsboom heeft.

Samenvatting project & procesvoortgang

Dit project is gehonoreerd als onderdeel van het Eemvallei-gebied en wordt gezien als één van de kralen aan de ketting. In mei 2016 hebben PS besloten dat het Luierpark op een alternatieve locatie gerealiseerd mag worden. De locatie in het Oostrandpark die Staatsbosbeheer aan de initiatiefneemster heeft voorgesteld, biedt meer mogelijkheden om het project succesvol te realiseren omdat op deze locatie al basisvoorzieningen aanwezig zijn en het park bovendien ligt in de directe nabijheid van Almere.

Mevrouw Ras werkt voortvarend aan de nadere planuitwerking van haar projectidee, heeft de Stichting Het Luierpark opgericht en een aantal sponsors gevonden. Verwacht wordt dat het Luierpark in het voorjaar van 2017 is gerealiseerd.

Momenteel doen zich geen knelpunten voor.

Het project Luierpark ligt op schema en is naar verwachting in het voorjaar van 2017 gerealiseerd. Behalve een discussie over het beheer van de directe omgeving tussen Staatsbosbeheer en Stichting Het Luierpark zijn er op dit moment geen factoren bekend die een risico vormen voor de uitvoering van het project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd. Wel hebben Provinciale Staten op 23 maart 2016 besloten dat het project in het Oostrandpark nabij het Kotterbos bij Almere gerealiseerd mag worden. Ook op deze alternatieve locatie kan het project worden gerealiseerd zoals in het projectplan is omschreven.

Planning

In juni 2016 is tussen de provincie en mevrouw Ras een intentieovereenkomst afgesloten waarna gestart is met de planuitwerking van het projectidee. Verwacht wordt dat in het najaar van 2016 een realisatieovereenkomst met mevrouw Ras kan worden afgesloten, nadat zij een gebruikersovereenkomst heeft gesloten met Staatsbosbeheer. In deze gebruikersovereenkomst worden afspraken tussen Staatsbosbeheer en de Stichting Het Luierpark vastgelegd over het beheer van het gebied en het gebruik van de ondergrond. Mevrouw Ras richt zich op de opening van het Luierpark op 29 maart 2017.

Grond

Het Luierpark landt in het Oostrandpark in Almere op gronden van Staatsbosbeheer. Voor het Luierpark zijn geen aanvullende gronden nodig.

Financiën

Mevrouw Ras heeft net als andere particuliere initiatieven een bijdrage in de proceskosten beschikbaar gekregen. Verder is er geen financiële binding met het programma Nieuwe Natuur, voor de inrichting en het beheer zijn geen middelen beschikbaar gesteld vanuit het programma. Met de opbrengst van de bomen en in overleg en verdere afstemming met sponsors en Staatsbosbeheer moet de initiatiefneemster de verdere inrichting en het beheer van het Luierpark regelen.

Draagvlak

Mevrouw Ras heeft goede contacten met de omliggende wijk, er is geen sprake van draagvlakissues.

Projectplan & -uitwerking

Mevrouw Ras werkt momenteel aan de nadere planuitwerking en verwacht in het najaar van 2016 een gebruikersovereenkomst over het gebruik van de ondergrond en het beheer te hebben met Staatsbosbeheer. Omdat het Luierpark geen beheerbudget vanuit het programma heeft gekregen en in een bestaand park van Staatsbosbeheer wordt gerealiseerd, bestaat er nog enige discussie tussen Staatsbosbeheer en de Stichting Het Luierpark over hoe de locatie Luierpark beheerd zal worden. Het beheer van de bomen is voor de komende 10 jaar voorzien in de planuitwerking van Luierpark, maar niet het beheer van het terrein waarop de bomen staan. Dit moet geregeld worden in de gebruikersovereenkomst tussen Stichting Het Luierpark en Staatsbosbeheer (als eigenaar van het terrein), alvorens de realisatieovereenkomst met de provincie in het najaar van 2016 kan worden ondertekend.

Juridisch

Het project past binnen het vigerende bestemmingsplan en is daarmee geborgd. Mevrouw Ras heeft inmiddels de Stichting Het Luierpark opgericht die het Luierpark realiseert en de bomen beheert met sponsorgelden en de opbrengst van de verkochte bomen.

Vergunningen

Voor de realisatie van het Luierpark zijn geen specifieke vergunningen nodig.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Uitgangspunt is dat een deel van het beheer van het Luierpark meelift met het gangbaar beheer van het Oostrandpark door Staatsbosbeheer. Aanvullend beheer van de bomen wordt betaald uit de verkoop van bomen en sponsoring. Verwacht wordt dat de stichting dit beheer voor ten minste tien jaar kan uitvoeren. De stichting maakt afspraken met Staatsbosbeheer over de beheerperiode daarna.

Staatssteun

Een deel van het voorbereidingsbudget wil mevrouw Ras inzetten voor de aanschaf van plantmateriaal. Hiertoe worden afspraken gemaakt in de realisatieovereenkomst. Voordat de realisatieovereenkomst wordt ondertekend, vindt een staatssteunanalyse plaats. Er mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Mevrouw Ras heeft een bijdrage in de proceskosten onder voorwaarden beschikbaar gekregen. Dit bedrag zet zij deels in om een ingenieursbureau in te huren die voor haar het projectidee nader uitwerkt. Van het resterende deel van het budget verwacht ze de aanschaf van plantmateriaal te kunnen bekostigen.

Kroonbos

Indiener

De heer Van der Mee

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd en gekoppeld aan De Eemvallei.

De heer Van der Mee realiseert een Kroonbos. Hierin wordt de mogelijkheid geboden om een boom aan te schaffen voor gedecoreerden. Door de bomen en een uitleg wordt de boodschap en het belang van de decoratie getoond. Hierdoor blijft de gedecoreerde en zijn belang voor de maatschappij in herinnering.

Samenvatting project & procesvoortgang

Dit project werd gezien als één van de kralen aan de ketting van De Eemvallei en is gehonoreerd als onderdeel van het Eemvallei-gebied. Door voortschrijdend inzicht m.b.t. de consequenties van dit besluit om te koppelen aan De Eemvallei, heeft de projectindienaar in samenwerking met Staatsbosbeheer andere potentiële locaties voor het Kroonbos verkend. Conclusie was dat het Kroonbos in principe goed zou kunnen worden ingepast in een ander Nieuwe Natuur-project van Staatsbosbeheer, namelijk Kop van het Horsterwold. In mei 2016 hebben Provinciale Staten besloten dat het Kroonbos daar in afwijking van het toewijzingsbesluit, mag worden gerealiseerd. De heer Van der Mee en Staatsbosbeheer werken momenteel aan een gebruikersovereenkomst. Als volgens verwachting de realisatieovereenkomst met het Kroonbos in december wordt getekend, zal de aanleg van het Kroonbos meelopen in de uitvoeringsplanning van het project Kop van het Horsterwold en in het voorjaar van 2017 gereed zijn. De heer Van der Mee heeft voor de realisatie en het beheer van het project inmiddels de Stichting Kroonbos opgericht.

Het project Kroonbos ligt op schema en blijft binnen de kaders van het PS-besluit. Er zijn op dit moment geen factoren bekend die een risico vormen voor de uitvoering van het project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd. Wel hebben Provinciale Staten op 23 maart 2016 besloten dat het project in het gebied van het project 'Kop van het Horsterwold' gerealiseerd mag worden. Ook op deze alternatieve locatie kan het project worden gerealiseerd zoals in het projectplan is omschreven.

Planning

In juni 2016 is tussen Kroonbos en de provincie een intentieovereenkomst gesloten.

De heer Van der Mee werkt nu aan een nadere planuitwerking. Omdat het project gerealiseerd zal worden op gronden van Staatsbosbeheer werken de heer Van der Mee en Staatsbosbeheer gezamenlijk aan een gebruikersovereenkomst waarin het gebruik en het beheer worden geregeld. Eind september 2016 is een addendum op de realisatieovereenkomst "Kop van het Horsterwold" ondertekend om Kroonbos in te passen. Zodra genoemde gebruikersovereenkomst en de nadere planuitwerking gereed is kan de realisatieovereenkomst Kroonbos worden afgesloten. Verwacht wordt dat dit in december van 2016 plaatsvindt.

Grond

Omdat het Kroonbos landt in het project "Kop van het Horsterwold" zijn geen aanvullende gronden nodig.

Financiën

De heer Van der Mee heeft net als andere particuliere initiatieven een bijdrage in de proceskosten van € 50.000,- beschikbaar gekregen. Deze bijdrage zet hij vooral in voor de inhuur van een ingenieursbureau en het oprichten van een stichting. Van het resterende deel van het budget verwacht hij de aanschaf van plantmateriaal te kunnen bekostigen. Hiertoe worden afspraken gemaakt in de realisatieovereenkomst.

Verder worden er geen financiële middelen uit het programma Nieuwe Natuur beschikbaar gesteld, Staatsbosbeheer zal een deel van de beheervergoeding voor Kop van het Horsterwold aan Kroonbos beschikbaar stellen.

Draagvlak

Er zijn geen signalen dat met betrekking tot draagvlak voor dit project specifieke aandachtspunten (zijn) ontstaan.

Projectplan & -uitwerking

De heer Van der Mee werkt momenteel aan de nadere planuitwerking en verwacht in het najaar van 2016 een gebruikersovereenkomst af te sluiten met Staatsbosbeheer over het gebruik van de ondergrond en het beheer.

Er zijn momenteel geen specifieke knelpunten.

Juridisch

Het Kroonbos is opgenomen in het project Kop van het Horsterwold waarvoor een Omgevingsvergunning is afgegeven. Hiermee is de publiekrechtelijke borging geregeld.

De heer Van der Mee heeft inmiddels de Stichting Kroonbos opgericht die het Kroonbos realiseert en beheert.

Kroonbos wordt op een locatie gerealiseerd waar Staatsbosbeheer invulling van 80 ha boswetcompensatieverplichting van de provincie heeft voorzien. Binnen het project Kop van het Horsterwold blijft ook na inpassing van het Kroonbos voldoende ruimte om de boswetcompensatieverplichting alsnog te realiseren. Via het addendum op de realisatieovereenkomst Kop van het Horsterwold is afgesproken dat Staatsbosbeheer alsnog de gehele boswetcompensatieverplichting van 80 ha invult.

Vergunningen

De inrichtingswerkzaamheden ten behoeve van het Kroonbos passen binnen de Omgevingsvergunning die Staatsbosbeheer al voor Kop van het Horsterwold ontving.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Het beheer van het Kroonbos lift mee met het budget voor beheer van de Kop van het Horsterwold. Staatsbosbeheer levert een deel van het budget door aan de heer Van der Mee. Een ander deel zal worden betaald uit de verkoop van bomen en sponsoring.

Staatssteun

Een deel van het voorbereidingsbudget wil de heer Van der Mee inzetten voor de aanschaf van plantmateriaal. Hiertoe worden afspraken gemaakt in de realisatieovereenkomst. Voordat de realisatieovereenkomst wordt ondertekend vindt een staatssteunanalyse plaats. Er mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

De heer Van der Mee heeft onder voorwaarden een bijdrage in de proceskosten beschikbaar gekregen. Dit bedrag zet hij deels in voor de inhuur van een ingenieursbureau dat voor hem een business case en een inrichtingsplan opstelt. Van het resterende deel van het budget verwacht hij de aanschaf van plantmateriaal te kunnen bekostigen. Hiertoe worden afspraken gemaakt in de realisatieovereenkomst.

Kop van het Horsterwold

Indiener

Staatsbosbeheer

Projectbeschrijving

Met dit project gaat Staatsbosbeheer het bestaande natuurgebied Horsterwold door aanleg van bos verder inrichten en versterken. Het gebied wordt voor recreanten toegankelijk en in combinatie met de verderop gelegen 'Stille Vallei' zorgt dit project voor de waarborging van belangrijke ecologische waarden. Het project is geheel gehonoreerd.

Samenvatting project & procesvoortgang

Op 15 oktober 2015 is de realisatieovereenkomst Kop van het Horsterwold ondertekend voor de aanleg van 110 ha nieuwe natuur tussen de Hoge Vaart en Gooiseweg aan weerszijde van de Adelaarsweg. Staatsbosbeheer werkt nu aan de realisatie van het project en betreft daarin ook het project Kroonbos. In het project wordt invulling gegeven aan 80 ha Boswetverplichting en 36 ha EHS/NNN-verplichting. Aanvullend wil Staatsbosbeheer op eigen kosten 1 ha EHS/NNN in het gebied compenseren. Momenteel doen zich geen knelpunten voor. Er zijn op dit moment geen factoren bekend die een risico vormen voor de uitvoering van het project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur.

Scope van het project

De inrichting van het project is door de opname van Kroonbos gewijzigd.

Planning

De werkzaamheden zijn in september 2016 gestart met de aanleg van het fietspad. Verwacht wordt dat deze, inclusief realisatie van het Kroonbos, eind 2017 zijn afgerond.

Grond

De levering van de cultuurgronden van de provincie Flevoland aan Staatsbosbeheer wordt voorbereid door de notaris. De volmachten zijn getekend en de levering zal zo spoedig mogelijk plaatsvinden.

Voor het woonperceel zijn naast de notariële werkzaamheden ook fysieke maatregelen nodig:

- Staatsbosbeheer verzorgt de sloop van alle bedrijfsopstallen locatie Adelaarsweg 1-3
- Staatsbosbeheer verzorgt voor het graven van nieuwe woon-erfscheidingsloten

Deze werkzaamheden waren in het voorjaar 2016 gepland. Als gevolg van het voorkomen van beschermde soorten en de noodzakelijke compensatiemaatregelen zijn de werkzaamheden uitgesteld tot het voorjaar 2017 en zal overdracht van het woonperceel voor de zomer 2017 plaatsvinden.

Financiën

Staatsbosbeheer blijft binnen het beschikbaar gesteld budget.

Draagvlak

Er spelen geen issues op het gebied van draagvlak.

Projectplan & -uitwerking

Staatsbosbeheer werkt momenteel aan de procedure voor aanbesteding en gunning. De inrichting van het Kroonbos lift hierin mee. Er doen zich momenteel geen knelpunten voor.

Juridisch

Het project Kop van het Horsterwold biedt invulling aan 80 ha boswetcompensatieverplichting en 36 ha EHS/NNN-compensatie van de provincie die voortkomen uit onder meer de verbreding van de A6 en de aanleg van de Hanzelijn. Met de inpassing van Kroonbos kan ca 2 ha van de Boswetcompensatie niet op de afgesproken locatie worden gerealiseerd. Middels het addendum op de realisatieovereenkomst Kop van het Horsterwold is met Staatsbosbeheer afgesproken dat de 2 ha elders in het project worden gerealiseerd.

Vergunningen

Voor de realisatiefase van het project zijn alle benodigde vergunningen verleend waaronder de Omgevingsvergunning.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Uitgangspunt binnen het programma is dat beheer van de nieuwe natuur 10 jaar wordt vergoed. Opgemerkt wordt dat middels het PS-besluit van februari 2016 de abusievelijk bij Noorderwold in de tabel geplaatste € 750.000,- aanvullend op de 10 jaar beheerkosten inmiddels is verdeeld onder de projecten De Eemvallei, Kop van het Horsterwold en Oostvaardersplassen. Met de aanvulling is het beheer van de boswetcompensatie in de Kop van het Horsterwold eeuwigdurend afgekocht. Voor de ingerichte EHS/NNN-compensatiegebieden geldt echter dat deze gebieden na 10 jaar beheer weer onder de SNL of een soortgelijk stelsel van financiering gebracht worden. Het beheer van het overige deel wordt na 10 jaar door Staatsbosbeheer betaald.

Staatssteun

Een staatssteuntoets heeft plaatsgevonden. Geconcludeerd is dat er sprake is van geoorloofde staatssteun. Volledigheidshalve is Staatsbosbeheer voor het project aangewezen als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

Ondersteuning

Aan Staatsbosbeheer is onder voorwaarden een bijdrage in de voorbereidingskosten beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt ingezet voor de inhuur van een projectleider en het verkrijgen van de planologische toestemming. Verwacht wordt dat het bedrag geheel besteed wordt.

Geitenboerderij met restaurant

Indiener

Familie Verduijn

Projectbeschrijving

Het projectvoorstel behelst de realisatie van een geitenboerderij inclusief horeca en educatie. In het toewijzingsbesluit hebben Provinciale Staten het projectvoorstel 'Geitenboerderij met restaurant' weliswaar niet als zelfstandig project gehonoreerd maar als een concept dat een aanvulling kan zijn voor het gehonoreerde initiatief 'Kop van het Horsterwold' van Staatsbosbeheer. Binnen het programma Nieuwe Natuur is aan het projectvoorstel door Provinciale Staten dan ook geen financiële bijdrage toegekend. Tegelijkertijd hebben Provinciale Staten destijds uitgesproken om het idee van Staatsbosbeheer te honoreren om, binnen de 100 ha van De Eemvallei, te verkennen of een noordelijke uitbreiding van de Kemphaan mogelijk is op de huidige gronden van de familie Verduijn, om daar bosgebied met een bijzondere identiteit te realiseren.

Samenvatting project & procesvoortgang

In de loop van 2016 is duidelijk geworden dat een mogelijke noordelijke uitbreiding van De Kemphaan niet meer aan de orde is, omdat enkele van de aan De Eemvallei gekoppelde projecten inmiddels op andere locaties hun plek hebben gevonden..

Ook is in 2015 gebleken dat er binnen de grenzen van het project 'Kop van het Horsterwold' geen bruikbare locaties gevonden kunnen worden om het initiatief van de geitenboerderij te realiseren. In de zoektocht naar alternatieve mogelijkheden om het initiatief toch tot stand te brengen is, in overleg met Staatsbosbeheer en de initiatiefnemer, door de provincie aanvullend daarop onderzocht of het projectvoorstel op een ander perceel dichtbij het natuurgebied 'Kop van het Horsterwold' kan worden gerealiseerd. Daarmee zou de beoogde toegevoegde waarde van de geitenboerderij voor de Kop van het Horsterwold behouden kunnen blijven. Bij gebleken geschiktheid was de intentie om een grondruil in gang te zetten tussen het betreffende perceel aan de Bloesemlaan van de provincie en het perceel aan de Kemphaanweg waarvan initiatiefnemer eigenaar is.

Uit de uitkomst van taxatie is inmiddels gebleken dat de business case voor de geitenboerderij niet haalbaar is en er dus ook geen sprake kan zijn van een grondruil.

Nu alle mogelijkheden om het initiatief van de geitenboerderij binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur te realiseren uitputtend zijn onderzocht, moet worden vastgesteld dat realisatie van het projectvoorstel binnen het programma Nieuwe natuur niet mogelijk is.

Scope van het project

De scope van het project is wezenlijk veranderd. In de vorige voortgangsrapportage is al gemeld dat een locatie binnen de Kop van het Horsterwold niet aan de orde was. Daarmee is het uitgangspunt om een agrarisch initiatief deels in dat natuurgebied te laten landen van tafel. Er is een poging gedaan om door een mogelijke grondruil Kemphaanweg en Bloesemlaan de geitenboerderij een plaats te geven in de directe nabijheid van Kop van het Horsterwold, om zo toch dicht bij de oorspronkelijke insteek van het toewijzingsbesluit een oplossing te kunnen bieden. Dit alternatief bleek echter niet haalbaar, waardoor de mogelijkheden voor realisatie van de geitenboerderij met restaurant binnen het kader van het programma Nieuwe Natuur uitgeput zijn.

Planning

Overleg over de grondruil heeft duidelijk gemaakt dat de familie Verduijn afziet van nadere stappen om via de Bloesemlaan toch het project te realiseren. De verkoop van het perceel aan de Kemphaanweg is nog niet definitief van de baan, wanneer Staatsbosbeheer dit perceel alsnog wil kopen van de familie Verduijn kan met de opbrengst daarvan de geitenboerderij met restaurant

mogelijk nog elders gerealiseerd worden. Aangezien dit, zoals het zich nu laat aanzien, niet binnen de grenzen van één van de Nieuwe Natuur-projecten zal plaatsvinden, zal project 16A van de familie Verduijn na het formaliseren van de standpunten niet langer deel uitmaken van het programma Nieuwe Natuur.

Grond

Vanuit het programma Nieuwe Natuur is geen grond toegewezen aan het project. De familie Verduijn wilde juist grond inbrengen voor het programma. Mogelijk wordt de grond van de familie Verduijn aan het Kempphaanpad alsnog aan Staatsbosbeheer verkocht, maar met een ander doel dan het realiseren van projecten uit het programma Nieuwe Natuur. Mogelijk vindt de familie Verduijn nog een alternatieve locatie waar ze haar plan wil realiseren, maar waarschijnlijk niet binnen de projectgrenzen van het programma Nieuwe Natuur. Dat betekent dat dit project niet (meer) van invloed zal zijn op de grondposities in het programma Nieuwe Natuur.

Financiën

Vanuit het programma Nieuwe Natuur zijn geen financiële middelen aan het projectvoorstel gekoppeld. Het plan moest uit eigen middelen worden gefinancierd, daarvoor was de verkoop van de grond van de familie Verduijn aan de Kempphaanweg een belangrijke voorwaarde. Nu de uitkomst van de taxatie van deze locatie en van de mogelijke alternatieve projectlocatie een (te) groot financieel risico met zich meebrengt voor de familie Verduijn, is geconstateerd dat er geen opties meer zijn voor realisatie van de geitenboerderij met restaurant binnen het programma Nieuwe Natuur.

Draagvlak

Gezien de consequenties van de uitkomst van de taxatie niet (meer) relevant.

Projectplan & -uitwerking

Gezien de consequenties van de uitkomst van de taxatie niet (meer) relevant.

Juridisch

Gezien de consequenties van de uitkomst van de taxatie niet (meer) relevant.

Vergunningen

Gezien de consequenties van de uitkomst van de taxatie niet (meer) relevant.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Gezien de consequenties van de uitkomst van de taxatie niet (meer) relevant.

Staatssteun

Gezien de consequenties van de uitkomst van de taxatie niet (meer) relevant.

Ondersteuning

De ondersteuning van de familie Verduijn heeft voornamelijk bestaan uit meedenken met de familie over mogelijkheden en alternatieven, hieruit is de optie voortgekomen om kavels te verruilen. De taxatie die nodig was om deze optie verder te kunnen uitwerken is in opdracht van de provincie Flevoland uitgevoerd. Als de projectindieners zich, vanwege de financiële onhaalbaarheid

van de optie terugtrekt, is vanuit het programma Nieuwe Natuur geen verdere ondersteuning meer nodig voor dit project.

Noorderwold- Eemvallei

Indieners

Stichting Het Flevo-landschap en BV ERF

Gekoppeld

Pioniernatuur en Vierkante meter natuur

Projectbeschrijving

De kern van het project is om in het noordelijke deel van het plangebied Oosterwold (ten noorden van de Vogelweg) een gevarieerd landschap te ontwikkelen waar diverse functies als wonen, (biologische) landbouw, recreëren en natuur elkaar ontmoeten. Stichting Het Flevo-landschap en ERF hebben hiervoor samen het project Noorderwold-Eemvallei ingediend, dat door Provinciale Staten deels is gehonoreerd. Er zijn middelen gereserveerd voor het ontwikkelen van in totaal 206 ha nieuwe natuur. Binnen die oppervlakte moet ook 104,5 ha compensatienatuur (EHS/NNN) landen bestaande uit 36 ha bos en 68,5 ha moeras.

Binnen dit project, dat onder regie van Stichting Het Flevo-landschap/ERF wordt ontwikkeld, moeten drie kleinere projectinitiatieven landen. Voor Noorderwold-Eemvallei gaat het om de projecten Vliervelden, Vierkante meter natuur en Pioniernatuur. De kunst en uitdaging in het project Noorderwold-Eemvallei is om in de tijd de ketting en de kralen parallel op te gaan bouwen en niet eerst een ketting in te richten waar vervolgens een passende kraal aan wordt gehangen.

Samenvatting project & procesvoortgang

Om de Nieuwe Natuur-projecten in het Oosterwold te laten landen is er begin 2016 een samenwerkingstraject opgestart tussen provincie, gemeenten Almere en Zeewolde, Rijksvastgoedbedrijf, Stichting Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer. De opgave was daarbij om te zoeken naar oplossingen voor de inpassing van de Nieuwe Natuur-projecten binnen Oosterwold op zodanige wijze dat dit past binnen de - soms conflicterende - uitgangspunten van ontwikkelconcepten van Oosterwold en het programma Nieuwe Natuur.

Door de constructieve opstelling van betrokken partijen heeft dat begin juli 2016 geresulteerd in een pakket aan afspraken die de inpassing van de Nieuwe Natuur-projecten mogelijk moeten maken. Ten aanzien van het project Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap en ERF zijn daarbij de volgende afspraken gemaakt:

- Er wordt ten behoeve van Noorderwold-Eemvallei in Oosterwold in totaal 316 hectare programmatisch gereserveerd. De reservering geeft richting waarbij de exacte ligging nader is te bepalen;
- De reservering voor 316 ha bestaat uit 142 landschapskavels, 51 standaardkavels en 123 landbouwkavels;
- Van de 316 ha wordt op 138 ha nieuwe natuur en op 138 ha biologische landbouw gerealiseerd. Daarnaast omvat de reservering 40 ha aan rood- en infrarechten. Direct grenzend aan het nieuwe natuur-deel binnen Oosterwold (138 ha), zal (buiten Oosterwold) nog 68 ha nieuwe natuur gerealiseerd worden in combinatie met ca 230 ha biologische landbouw.

Noorderwold-Eemvallei is voorzien buiten de A27 ten noorden van de Vogelweg. Een aantal vervolgstappen is noodzakelijk voordat tot planuitwerking kan worden overgegaan. Belangrijk punt daarbij is dat de nadere invulling sterk wordt beïnvloed door de eigendomssituatie in het gebied. Om de belangen van huidige grondeigenaren en gebruikers/pachters te kunnen betrekken bij de verdere planuitwerking zal in het najaar van 2016 een verkenning worden uitgevoerd naar de samenwerkingsmogelijkheden met deze eigenaren/gebruikers.

Ook het provinciaal omgevingsbeleid, dat alleen voor het gebied binnen de A27 afwijkingen toestaat, kan belemmerd werken voor de verdere planontwikkeling buiten de A27. Op basis van de afgesproken evaluatie van de eerste fase Oosterwold (einde 2016) wordt bezien welke aanpassingen/afwijkingen van het provinciaal omgevingsbeleid nodig zijn om de Eemvallei ook buiten de A27 mogelijk te maken.

Het voorstel dat Stichting Het Flevo-landschap en ERF hebben ingediend is geen blauwdruk maar een ontwikkelscenario voor de transformatie van een nu nog eenzijdig agrarisch ingericht landschap naar een meer gevarieerd en toegankelijk gebied. Het betekent dat de realisatie van Noorderwold organisch zal plaatsvinden en niet als een vloerkleed uitgerold wordt over het gebied. Per grondeigenaar en per situatie zal de uitkomst maatwerk zijn, waarbij het idee van de Eemvallei vooral als ontwerpopgave moet worden beschouwd waarin de diverse initiatieven (Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap zelf maar ook Pioniernatuur en Vierkante meter natuur van andere initiatiefnemers) een plek moeten krijgen.

Tussen de betrokken partijen is inmiddels afgesproken dat een inpassing van het project Vliervelden in Noorderwold-Eemvallei niet verder onderzocht zal worden. De initiatiefnemer van Vliervelden heeft nadrukkelijk aangegeven dat hij bij voorkeur bij het project De Eemvallei van Staatsbosbeheer aansluit omdat de initiatiefnemer in dat gebied ook al grond heeft gekocht (zie ook voortgangsverslag van Vliervelden en De Eemvallei). Voor Vierkante meter natuur is besloten om in eerste instantie een pilot binnen bestaand natuurgebied van Stichting Het Flevo-landschap op te starten. Wanneer de evaluatie van deze pilot positief verloopt, krijgt dit project een definitieve locatie in Noorderwold-Eemvallei en/of Gouden Randen van de Pampushout toegewezen door Stichting Het Flevo-landschap. In de ondertekende intentieovereenkomst zijn daarover afspraken gemaakt (zie voortgangsverslag Vierkante meter natuur). Voor het project Pioniernatuur tenslotte is de afgelopen periode samen met de projectindieners van Pioniernatuur door ERF en Stichting Het Flevo-landschap gezocht naar tijdelijke locaties voor het project. Bovendien wordt onderzocht op welke wijze het initiatief in een latere fase een positie in Noorderwold-Eemvallei kan verwerven (zie ook voortgangsverslag Pioniernatuur).

De intentieovereenkomst voor Noorderwold-Eemvallei is voor de zomer van 2016 getekend nadat de uitkomsten van het Bestuurlijk Overleg bekend waren. Daarmee is de positie van Stichting Het Flevo-landschap als uitvoerder van de natuuropgave in Noorderwold-Eemvallei duidelijk geworden. De positie van ERF als biologische landbouwer binnen het gebied is daarmee niet gezekerd. ERF heeft in principe geen andere positie dan andere grondgebruikers in het gebied, maar is als mede-initiatiefnemer en projectpartner van Stichting Het Flevo-landschap nauw betrokken bij het project. Verwachting is dat in de tweede helft van 2017 Stichting Het Flevo-landschap in staat is om een realisatieovereenkomst op te stellen met algemene uitwerkingen voor het gehele gebied en een gedetailleerde planuitwerking voor een eerste fase. Voorwaarde is dat daarin de totale compensatieopgave is ondergebracht. De planuitwerking in Noorderwold-Eemvallei zal door Stichting Het Flevo-landschap per kavel (of kavels) worden opgebouwd waarbij het inrichtingsprincipe van bureau Feddes/Olthof als inspiratiebron dient. Dat betekent dat per kavel een ontwerp wordt gemaakt waarbinnen de locatie van de Eemvallei (natuur) en (biologische) landbouw bepaald worden.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de samenwerking tussen de partijen in Eemvallei goed verloopt en dat naar verwachting in het najaar 2017 een realisatieovereenkomst voor de eerste fase kan worden afgesloten. Het grootste risico voor de daadwerkelijke realisatie van het geïntegreerde project Noorderwold-Eemvallei zit in de fasering van Oosterwold, de daarbij behorende inpassing in ruimtelijke plannen en het, gelet op de complexe eigendomssituatie, beschikbaar krijgen van gronden zoals besloten in het voorstel van Provinciale Staten. Door zorgvuldige voorbereiding, afstemming met diverse partijen en begeleiding van het project worden deze risico's zoveel mogelijk beperkt.

Scope van het project

De scope van het project is veranderd. Het project blijft uitgaan van het principe om in het projectgebied de ontwikkeling van een groen kader in een omgeving met biologische landbouw en een organische stadsontwikkeling te organiseren.

Wel is duidelijk dat door het gefaseerd beschikbaar komen van kavels in het plangebied de realisatie van Noorderwold-Eemvallei ook in fasen zal gaan plaatsvinden. In principe zal in 2017 voor het hele plangebied een planuitwerking worden opgeleverd en een detailstudie voor de eerste fase. Dat betekent dat naar verwachting in 2017 in ieder geval voor de eerste fase een realisatieovereenkomst kan worden opgesteld.

Met betrekking tot de kralen is er wel sprake van een verschuiving: Voor het project Vliervelden, in het Provinciale Statenbesluit gekoppeld aan Noorderwold-Eemvallei, lijkt het een betere oplossing om in De Eemvallei (zuid) te landen. Tussen de betrokken partijen is inmiddels afgesproken dat een inpassing van het project Vliervelden in Noorderwold niet verder onderzocht zal worden en dat deze kraal wordt betrokken in de planuitwerking voor De Eemvallei van Staatsbosbeheer. Voor meer details wordt verwezen naar het voortgangsverslag van Vliervelden.

Planning

Net voor het zomerreces is de intentieovereenkomst tussen de provincie en ERF/Stichting Het Flevo-landschap getekend. Daarmee is voor dit project een belangrijke stap gezet die, samen met de gelijktijdige ondertekening van de intentieovereenkomst voor De Eemvallei (van Staatsbosbeheer) een belangrijke mijlpaal vormt voor het programma Nieuwe Natuur.

De realisatie van Noorderwold-Eemvallei zal gefaseerd worden uitgevoerd op basis van beschikbare kavels. In de intentieovereenkomst is opgenomen dat in de eerste fase de planuitwerking op hoofdlijnen voor heel Noorderwold-Eemvallei en een detailuitwerking voor de eerste tranche moet zijn uitgewerkt. In deze eerste fase moet in ieder geval de totale natuurcompensatieopgave zijn meegenomen. De planning is dat de eerste realisatieovereenkomst in de loop van 2017 tot stand zal komen, wanneer de grond voor de eerste tranche via de grondtafel in bezit is gekomen van de projectindieners. De opzet is om daarna gefaseerd overeenkomsten voor deelgebieden op te stellen wanneer de situatie daar rijp voor is en er voldoende grond verworven is.

Grond

In het plangebied van Noorderwold-Eemvallei is de grond in eigendom van een beperkt aantal partijen zoals Stichting Het Flevo-landschap, de provincie, RVB en Zeewolde Beheer BV (een samenwerkingsverband van AM, Heijmans en De Alliantie). Er zijn oriënterende besprekingen met Zeewolde Beheer gaande over de wijze waarop de plannen van programma Nieuwe Natuur inpasbaar zijn. Ook met RVB wordt, via de grondtafel, gezocht naar mogelijkheden om grondposities zodanig te wijzigen dat er meer ruimte voor de initiatiefnemers ontstaat.

Nu er goede afspraken met Oosterwold liggen is het relevant om ook de belangen van huidige grondeigenaren en gebruikers/pachters te betrekken bij de verdere planuitwerking. Daartoe zal in het najaar van 2016 vanuit het programma Nieuwe Natuur een verkenning worden uitgevoerd naar de samenwerkingsmogelijkheden met deze eigenaren/gebruikers. Van daaruit zullen nadere keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van de planuitwerking en de ontwikkelstrategie. Doel van deze verkenning is om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de belangen van het programma Nieuwe Natuur en die van Oosterwold te verbinden met de belangen van de zittende gebruikers/eigenaren. Dwingende onteigening of ontpachting is daarbij niet aan de orde. De verkenning wordt in samenwerking met LTO, RVB, Oosterwold en de initiatiefnemers uit het programma Nieuwe Natuur uitgevoerd.

Uit de verkennende activiteiten (verkenner in het gebied, gesprekken met particuliere grondeigenaren en contacten met LTO) zal in de komende periode moeten blijken of en zo ja op welke locaties buiten de A27 de grond voor de projectrealisatie beschikbaar kan komen.

Financiën

Het project heeft met de ondertekening van de intentieovereenkomst de beschikking gekregen over middelen ten behoeve van (een deel van) de voorbereidende werkzaamheden. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat Stichting Het Flevo-landschap dit jaar met een uitgewerkt plan van aanpak komt. Daarin wordt voorgesteld op welke wijze men tot een planuitwerking wil komen en op welke wijze de beschikbaar gestelde voorbereidingskosten zullen worden besteed.

Draagvlak

Vanwege de omvang van de gebiedsontwikkeling in Oosterwold en van het daarbinnen vallende Nieuwe Natuur-project Noorderwold-Eemvallei, is intensieve communicatie met partijen en stakeholders in het gebied noodzakelijk. Er zijn contacten tussen Stichting Het Flevo-landschap en ERF en de zittende grondeigenaren en -gebruikers. Daarnaast zijn er contacten met andere partijen als het Waterschap, RVB en de betreffende gemeenten (Almere en Zeewolde). Nu het project zich in de fase van (nadere) planuitwerking bevindt, worden de plannen steeds concreter en kan gericht worden gecommuniceerd met betrokken partijen teneinde draagvlak voor de realisatie van de plannen te krijgen.

In het Bestuurlijk Overleg Oosterwold is afgesproken dat een verkenner wordt aangesteld die de wensen en ideeën van de betrokken (waaronder zittende gebruikers van de grond) in het gebied de Eemvallei (waaronder Noorderwold-Eemvallei) gaat ophalen. De opbrengst zal mede bepalend zijn voor de feitelijke invulling en definitieve locatie van het project. Daarnaast vindt overleg plaats met andere initiatiefnemers in de directe omgeving. Hierdoor wordt ook ingegaan op de zorg die zittende agrariërs hebben geuit over de beperkte betrokkenheid bij het proces van en communicatie door Staatsbosbeheer.

Er zijn op dit moment geen verdere signalen met betrekking tot draagvlak. Door de inzet van de verkenner en door LTO goed te betrekken worden de belangen van de stakeholders in het gebied goed geïnventariseerd en kunnen deze in de toekomst worden meegenomen in de nadere planuitwerking. Omdat de opzet bij de grondstrategie in het gebied is om grondverwerving op vrijwillige basis te laten plaatsvinden, wordt vooralsnog geen grote weerstand uit het gebied verwacht. De verkennende activiteiten moeten uitwijzen of voldoende grondbezitters mee willen werken aan het beschikbaar stellen van grond om het plan te realiseren.

Projectplan & -uitwerking

Nu de intentieovereenkomst is ondertekend, kunnen de initiatiefnemers verder met de planuitwerking. Als eerste wordt daarvoor een plan van aanpak geproduceerd. De verwachting is dat de aanpak in de tweede helft van 2016 beschikbaar zal zijn.

Juridisch

In principe moet in de planuitwerking aandacht worden besteed aan de juridische aspecten. Het gaat allereerst om grondtransacties en het vastleggen van de afspraken rond de natuurcompensatie.

Provinciale Staten hebben bij de besluitvorming over de Intergemeentelijk Structuurvisie Oosterwold (ISV) in november 2013 besloten dat de provincie bereid is om, vooruitlopend op de vaststelling van bestemmingsplannen voor Oosterwold, medewerking te verlenen aan initiatieven die passen binnen de gebiedsontwikkeling Oosterwold en op een aantal onderdelen van het provinciaal omgevingsbeleid af te wijken. Er geldt daarbij een tijdelijk verschil in het provinciaal beleid ten westen en ten oosten van de A27, waarvoor vooralsnog (gedurende drie jaren vanaf

2013) alleen voor het gebied binnen de A27 tijdelijk op een aantal onderdelen van het provinciaal omgevingsbeleid kan worden afgeweken. Op basis van de afgesproken evaluatie van de eerste fase Oosterwold (einde 2016) worden aan Provinciale Staten nadere voorstellen gedaan ten aanzien van de benodigde aanpassingen/afwijkingen van het provinciaal omgevingsbeleid om de Nieuwe Natuur-initiatieven in Oosterwold buiten de A27 mogelijk te maken.

Vergunningen

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Voor 104,5 ha compensatienatuur is het beheer geregeld in afspraken met Rijkswaterstaat. Voor het beheer van de overige hectares in het gebied moeten de initiatiefnemers van de ketting, in afstemming met de initiatiefnemers van de kralen, nog verdienmodellen ontwikkelen. Concrete afspraken hierover kunnen pas dan worden gemaakt wanneer de planuitwerking definitief is. Projectindieners zijn zelf verantwoordelijk voor een sluitende business case waarin beheer na de eerste tien jaar is opgenomen.

Staatssteun

Staatssteuntoets moet voorafgaand aan de realisatieovereenkomst worden uitgevoerd.

Ondersteuning

Aan Stichting Het Flevo-landschap is na ondertekening van de intentieovereenkomst een budget beschikbaar gesteld als bijdrage in de voorbereidingskosten. In de loop van de tweede helft van 2016 zal duidelijk worden op welke manier (extern projectleider, noodzakelijk onderzoek archeologie, geologie en juridische ondersteuning) deze middelen worden ingezet.

Vooruitlopend is in overleg met de provincie al ondersteuning aan het project gegeven. Vanuit de middelen voor de voorbereiding is een landschapsarchitectenbureau (Feddes/Olthof) ingeschakeld. Samen met lokale partijen (projectontwikkelaars, Stichting Het Flevo-landschap) zijn voor Noorderwold-Eemvallei ontwerpscenario's voor de eerste fase uitgewerkt. In februari 2016 is een 'Werkboek Noorderwold-Eemvallei; ontwerpscenario's voor de eerste fase' uitgekomen. Opmerkelijk resultaat is dat het initiatief door de projectindieners, maar ook door andere partijen als AM Concepts, De Alliantie en Heijmans Gebiedsontwikkeling wordt ondersteund. Die samenwerking kan als een succes worden gemarkeerd.

Vierkante meter natuur

Indiener

Mevrouw Martine Dubois

Projectbeschrijving

De kern van het projectidee is om mensen, organisaties of bedrijven de kans te bieden een stuk natuur te pachten. Het stuk natuur wordt voor een bepaalde tijd in gebruik gegeven door de grondeigenaar aan een deelnemer(s). Dit stuk natuur mag dan worden gebruikt en beheerd naar eigen natuurinzicht. Bijvoorbeeld: speel-natuur, lezen-op-een-bankje-natuur of honden-natuur.

Samenvatting project & procesvoortgang

In het besluit van Provinciale Staten is het project als mogelijke aanvulling op Noorderwold-Eemvallei en Gouden Randen (beiden van initiatiefnemer Stichting Het Flevo-landschap) toegewezen. Voor beide projecten geldt echter dat deze een langere voorbereidingstijd vergen, terwijl Vierkante meter natuur een relatief snel realiseerbaar project lijkt te zijn. Stichting Het Flevo-landschap heeft daarom, als initiatiefnemer en eigenaar van beide beoogde projectlocaties voor Vierkante meter natuur, grond beschikbaar gesteld aan Vierkante meter natuur om een pilot te kunnen starten. In een periode van 2 jaar (tot zomer 2018) dient het concept zich te bewijzen op basis van het aantal geïnteresseerden/aanmelders. Daarnaast moet in deze periode blijken of continuïteit in gebruik en beheer van de beschikbare grond kan worden gerealiseerd en of het project voldoende natuurwaarde oplevert. Ook de business case op lange termijn speelt een rol bij de evaluatie. Bij een positief resultaat zal Stichting Het Flevo-landschap, conform het Statenbesluit, binnen Gouden Randen en/of Noorderwold-Eemvallei definitieve locaties voor het project ter beschikking stellen. Die garantie is door Stichting Het Flevo-landschap in een 'Letter of Intent' aangehecht aan de intentieovereenkomst voor Vierkante meter natuur.

De intentieovereenkomst is in de eerste helft van 2016 getekend en Stichting Het Flevo-landschap heeft inmiddels twee pilotlocaties ter beschikking gesteld. Vanaf de lancering van het project op 9 juli 2016 heeft de initiatiefneemster enkele maanden de tijd om het minimaal gewenste aantal gebruikers te vinden om de eerste stukken natuur te kunnen uitgeven en (laten) inrichten door de gebruikers.

De middelen die vanuit het programma Nieuwe Natuur aan de initiatiefneemster beschikbaar zijn gesteld zijn één-op-één gekoppeld aan de pilot. Voor het realiseren van het project op een definitieve locatie heeft Stichting Het Flevo-landschap een bijdrage gereserveerd. Eventuele aanvullende middelen moet de initiatiefneemster, mede op basis van haar ervaringen in de pilotfase, op een andere manier en in afstemming met Stichting Het Flevo-landschap verkrijgen. Een voorstel hiervoor moet, evenals een voorstel voor het beheer na 10 jaar, ten tijde van de evaluatie van de pilot zijn uitgewerkt.

Notabene: de planning van de evaluatie van de pilot vindt plaats na 2017. Dat betekent dat de realiseerbaarheid van dit project niet voor eind 2017 bekend zal zijn en dat een eventuele realisatieovereenkomst bij gebleken succes dus ook niet voor eind 2017 ondertekend zal zijn.

Scope van het project

De scope van het project is niet aangepast. Wel is besloten om de komende twee jaar op twee plaatsen binnen bestaand natuurgebied van Stichting het Flevo-landschap te experimenteren met het concept in de vorm van een pilot. Bij een gunstige evaluatie over twee jaar zal het project een definitieve plaats krijgen in Noorderwold-Eemvallei en/of Gouden Randen langs de Pampushout.

Planning

De ambitie met de pilot van Vierkante meter natuur is om vanaf uiterlijk 1 oktober 2016 op twee locaties van maximaal 5 hectare bestaande natuur van Stichting Het Flevo-landschap (Pampushout bij Almere en het Larserbos bij Lelystad) het projectconcept uit te rollen. Met Stichting Het Flevo-landschap en de provincie is afgesproken dat de pilot vanaf de daadwerkelijke start op locatie twee jaar de tijd krijgt om zichzelf te bewijzen. Bij een positieve evaluatie rond de zomer van 2018 gaat Stichting Het Flevo-landschap de definitieve locaties voor het project binnen de twee beoogde Nieuwe Natuur-projecten bepalen.

Grond

Grond is voor dit project geen apart onderwerp. Voor de pilot krijgt de initiatiefneemster de beschikking over gronden die in bezit zijn van Stichting Het Flevo-landschap en ook in de toekomst zal bij een positieve evaluatie van de pilot grond beschikbaar worden gesteld door Stichting Het Flevo-landschap (binnen de Nieuwe Natuur-projecten Gouden Randen en/of Noorderwold-Eemvallei).

Financiën

De initiatiefneemster heeft door de ondertekening van de intentieovereenkomst de beschikking gekregen over het budget voor voorbereidende activiteiten. Dat wordt ingezet voor het organiseren van de pilot in de komende twee jaar. Voor de inrichting op de definitieve locatie stelt Stichting Het Flevo-landschap (in geval van een positieve evaluatie) een budget beschikbaar. Aanvullende middelen zal de initiatiefneemster zelf via bijvoorbeeld sponsoring of crowdfunding moeten vergaren. Een voorstel hiervoor moet in de periode tot aan de evaluatie worden uitgewerkt.

Draagvlak

Er lijkt geen grote tegenstand tegen het initiatief te bestaan, vooral ook omdat het binnen bestaand natuurgebied en in de tweede fase binnen de grenzen van andere Nieuwe Natuurprojecten wordt gerealiseerd. Wanneer het project op een definitieve locatie wordt voortgezet zal de initiatiefneemster aandacht moeten besteden aan de communicatie met de directe omgeving om daarmee eventuele zorgen over bijvoorbeeld verrommeling en overlast weg te nemen.

Projectplan & -uitwerking

Voor de pilot is geen projectplan uitgeschreven. Via marketing en communicatie worden deelnemers gezocht. Na het afsluiten van de gebruiksovereenkomst met deelnemers zal de initiatiefneemster vooral adviseren en ondersteuning bieden bij de inrichting van de uitgegeven percelen. Een expliciet projectplan is daarvoor geen toegesneden middel.

Juridisch

In het najaar zal door mevrouw Dubois een overeenkomst worden gesloten met Stichting Het Flevo-landschap waarin afspraken worden gemaakt over het gebruik van twee proeflocaties. Deze afspraken worden door mevrouw Dubois doorvertaald in gebruiksovereenkomsten met de deelnemers.

Vergunningen

Niet aan de orde.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Beheer van de locaties ligt besloten in het projectvoorstel; de participanten dienen zelf zorg te dragen voor het onderhoud van de gepachte percelen. Stichting Het Flevo-landschap ziet het basisbeheer (bijvoorbeeld de toegankelijkheid van de verpachtte kavels) in de eerste 10 jaar als haar taak. Het beheer na 10 jaar speelt een rol wanneer op basis van de pilot wordt besloten om het project op een of meer definitieve locaties voort te zetten. De insteek is dat de initiatiefneemster in afstemming met Stichting Het Flevo-landschap gedurende de pilotfase een voorstel uitwerkt voor het basisbeheer na 10 jaar. Dit voorstel maakt deel uit van de business case die in 2018 wordt beoordeeld.

Staatssteun

In dit project is staatssteun geen thema.

Ondersteuning

Bij de ontwikkeling en voorbereiding van het project is door Bureau Maris een globale business case voor Vierkante meter natuur uitgewerkt.

Media- en marketingsbureau Creatieve Vrienden ondersteunt het project in communicatie en bij de lancering van het concept van Vierkante meter natuur. Er is vanuit een marketingperspectief voor gekozen om het project in de markt te zetten onder de naam 'Mijn stukje natuur'.

Pioniernatuur

Indiener

ANV Akkerwaard

Projectbeschrijving

Pioniernatuur is een door ANV Akkerwaard ingediend projectidee waarin de scheidslijn tussen natuur en landbouw wordt opgezocht. Dat is ook de argumentatie geweest om het initiatief te honoreren en als kraal aan de ketting Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap en ERF toe te voegen. In dat projectvoorstel wordt juist verweving van natuur en (biologische) landbouw als uitdaging gezien. Pioniernatuur is een project waarbinnen geëxperimenteerd wordt met verbeteringen van natuurwaarden binnen een agrarische context door extensivering en gerichte plantenkeuze en aanpassingen in de bedrijfsvoering. Daardoor ontstaat een groeiende biodiversiteit (plantensoorten) en een biotoop waar vogels (bijvoorbeeld kiekendief) behoefte aan hebben.

Samenvatting project & procesvoortgang

In de intentieovereenkomst voor Noorderwold-Eemvallei die onlangs is getekend, is de positie van Pioniernatuur als onderdeel van dat project geborgd. In het voorjaar van 2016 zijn op initiatief van de provincie gesprekken georganiseerd met Stichting Het Flevo-landschap en met ERF om te zoeken naar mogelijkheden voor het project. Daarbij ging het naast de positie op de langere termijn binnen het toekomstige gebied van Noorderwold vooral ook om de zoektocht naar experimenteerruimte die op korte termijn in het gebied van Noorderwold en wellicht zelfs breder in Zuidelijk Flevoland beschikbaar kan komen. Tot concrete resultaten heeft dat nog niet geleid, maar er is over en weer meer besef voor elkaars projecten en de planning en ambitie daarbinnen. In de tweede helft van 2016 zal het programma in overleg met de initiatiefnemers zoeken naar concrete tijdelijke oplossingen voor het project.

Voor de korte termijn zoekt het project naar drie tot vier centrale locaties (in een door Pioniernatuur opgestelde notitie wordt voor een minimumvariant een massa van bijvoorbeeld 3 tot 4 maal 30 hectare genoemd). Het project maakt al gebruik van een kavel, die in bezit is van Stichting Het Flevo-landschap. De uitdaging is om samen met Pioniernatuur binnen afzienbare tijd een tweede en derde locatie voor het project te vinden waar minimaal twee jaar met het concept geëxperimenteerd kan worden. Deze opgave is zowel van de diverse partijen binnen het programma Nieuwe Natuur als van de initiatiefnemer zelf.

Hoe het project Pioniernatuur in Noorderwold-Eemvallei zal landen zal, na afstemming met de initiatiefnemer van Pioniernatuur, door Stichting Het Flevo-landschap in de planuitwerking duidelijk worden gemaakt. Pas na oplevering daarvan, in de eerste helft van 2017, kan worden bepaald of de realisatie van het project Pioniernatuur in een realisatieovereenkomst voor Noorderwold-Eemvallei voldoende kan worden geborgd.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd. Wel heeft de initiatiefnemer het concept gefaseerd en geminimaliseerd om beter aan te sluiten op de mogelijkheden en beperkingen ter plaatse. De initiatiefnemer wil nu in eerste instantie op 3 tot 4 locaties tijdelijke kavels inrichten (voor een periode van 2 tot 3 jaar) om te kunnen experimenteren. In het uiteindelijke projectvoorstel is de realisatie van het project ook niet één op één gekoppeld aan vaste locaties, er ontstaan 'centrale vlekken' (die in de tijd wisselen), met daaromheen roulerende projectlocaties. Zeker voor wat

betreft de tijdelijke locaties is het project niet echt gebonden aan het gebied van Noorderwold, locaties in heel Zuidelijk Flevoland komen in aanmerking voor de tijdelijke experimenten.

Planning

Er is (nog) geen stringente projectplanning gemaakt. Als kraal aan de ketting Noorderwold-Eemvallei heeft het project vooral te maken met de planning voor dit gebied, waarbij de opgave is om voor medio 2017 te komen met een integrale planuitwerking waarin Pioniernatuur als een van de twee kralen van Noorderwold (naast Vierkante meter natuur) wordt opgenomen. Met Stichting Het Flevo-landschap is in de intentieovereenkomst Noorderwold-Eemvallei afgesproken dat de kralen actief bij de planuitwerking worden betrokken.

Er is tot op heden geen intentieovereenkomst getekend met de projectindieners, daar was vanuit de voortgang vooralsnog weinig aanleiding voor. Bovendien staat het ontbreken van een ondertekende intentieovereenkomst de voortgang van het project geenszins in de weg staat, omdat er bij ondertekening geen voorbereidingsgeld beschikbaar wordt gesteld aan dit project. De positie van het project is met de ondertekening van de intentieovereenkomst voor Noorderwold-Eemvallei (begin juli 2016) vooralsnog voldoende geborgd. Stichting Het Flevo-landschap heeft daarin afgesproken om binnen Noorderwold-Eemvallei de benodigde ruimte voor het project te gaan zoeken en bij de verder planuitwerking in samenspraak met de projectindieners naar goede oplossingen te gaan zoeken. Het project is vooral bezig om haar positie in Noorderwold-Eemvallei te bepalen en ruimte te vinden om met het plan te kunnen experimenteren. In de tweede helft van 2016 zal duidelijk worden of het tekenen van een eigenstandige intentieovereenkomst nodig is om de positie van het project te verbeteren.

Grond

De initiatiefnemer heeft in april 2016 een minimumvariant voor de realisering van haar doelstelling opgeleverd. De ambitie ligt hoog en spreekt van een benodigd oppervlak van ongeveer 90 tot 120 ha, uitgemeten in 3 tot 4 verschillende locaties die als 'stepping stones' functioneren. Omdat bij de honorering van het voorstel geen geld en geen oppervlakte aan het project is toegewezen, is het succes ervan afhankelijk van de bereidheid van de initiatiefnemers van Noorderwold-Eemvallei en andere grondeigenaren binnen het zoekgebied van Noorderwold-Eemvallei om grond beschikbaar te stellen (via pachtconstructie) voor realisatie van het project.

Het project kan in twee fasen uitgewerkt worden. Zolang Noorderwold-Eemvallei nog geen duidelijke contouren kent, kan op tijdelijk locaties worden geëxperimenteerd op kavels die door deelnemers van het programma Nieuwe Natuur of door derden beschikbaar worden gesteld. Het doel is om in de tweede fase een definitieve bestemming te krijgen, waarbij naast enkele vaste projectlocaties ook nog steeds kan worden gedacht aan wisselende locaties, rekening houdend met bijvoorbeeld het bouwplan van de betreffende grondeigenaar.

Financiën

Vanuit het programma Nieuwe Natuur is geen separate financiële bijdrage aan dit project toegekend. De business case van het project is gebaseerd op pacht van de projectlocaties. De gewassen die op de projectlocaties worden verbouwd leveren revenuen op die dekkend zijn voor de pacht én voor herinvestering in het project.

Draagvlak

Het initiatief van ANV Akkerwaard is aangedragen door lokale bewoners, die in het gebied Zuidelijk Flevoland werkzaam zijn in de agrarische sector. Het project mag daarmee rekenen op lokaal

draagvlak. Wel moet, wanneer de locaties voor de experimenteerfase en later ook voor de meer definitieve landing van het project bekend zijn, het draagvlak per locatie worden getoetst.

Projectplan & -uitwerking

Er is nog geen projectplan uitgewerkt. Binnen de planuitwerking voor Noorderwold-Eemvallei zal ook aandacht worden besteed aan de nadere projectuitwerking voor Pioniernatuur.

Juridisch

Nog niet aan de orde.

Vergunningen

Niet aan de orde.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Niet aan de orde. Het project heeft tot nu toe op een proeflocatie (die in bezit is van Stichting Het Flevo-landschap) laten zien voldoende inkomsten te genereren om daarmee pacht en beheer (herinvestering in project) te kunnen financieren.

Staatssteun

Omdat geen grond en middelen zijn toegekend, is een staatssteunanalyse in dit project niet nodig.

Ondersteuning

In 2015 is voor Noorderwold-Eemvallei, en dus ook voor Pioniernatuur, een 'verbindend onderhandelaar' ingehuurd (bureau p2). Dit bureau onderzocht met alle initiatiefnemers en Stichting Het Flevo-landschap de inpassingsmogelijkheden en de aanknopingspunten van het proces van Oosterwold versus dat van het programma Nieuwe Natuur. In het Bestuurlijk Overleg van Oosterwold van 29 juni 2016 hebben de partijen in Oosterwold een oplossingspakket vastgesteld waardoor het mogelijk wordt de Nieuwe Natuur-projecten in de Eemvallei te laten landen. Zie voor meer informatie de uitwerking voor het project Noorderwold-Eemvallei.

Daarnaast is er voor Noorderwold-Eemvallei - inclusief de toegevoegde 'kralen' zoals Pioniernatuur - een schets gemaakt (door bureau Feddes/Olthof). Deze geeft inzicht in de mogelijke locaties waar Pioniernatuur binnen Noorderwold-Eemvallei gerealiseerd zou kunnen worden.

De afgelopen maanden is op initiatief van de provincie binnen de grondtafel gezocht naar mogelijkheden om het project op relatief korte termijn vlot te trekken. In de grondtafel is het project geagendeerd en vanuit het begrip dat is ontstaan voor de locatieproblematiek van het project wordt gezocht naar oplossingen, in eerste instantie voor de korte termijn. Daarbij wordt uitgegaan van de minimumvariant die de projectindieners op verzoek van de provincie heeft gemaakt.

Natuurboerderij Vliervelden

Indieners

De Stadsboerderij

Projectbeschrijving

De Stadsboerderij wil ten zuiden van de Vogelweg Natuurboerderij Vliervelden op 400 hectare met een kleinschalige inrichting realiseren. In dit gebied worden diverse natuurtypen aangelegd. Hierdoor zal in het gebied ruimte ontstaan voor een grote diversiteit aan dieren en planten, waarbij door wandelpaden toegankelijkheid voor recreanten wordt gecreëerd. Het project is in een kleinere variant gehonoreerd. Vanwege vermeende synergievoordelen is het gekoppeld aan het project Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap en BV ERF, echter zonder budget omdat er min of meer vanuit is gegaan dat Vliervelden vooral een biologisch landbouwbedrijf is.

Samenvatting project & procesvoortgang

Tussen de betrokken partijen is inmiddels afgesproken dat een inpassing van het project Vliervelden in Noorderwold-Eemvallei niet verder onderzocht zal worden. De Stadsboerderij heeft nadrukkelijk aangegeven bij voorkeur bij het project De Eemvallei van Staatsbosbeheer aan te sluiten, waar de initiatiefnemer ook al grond heeft gekocht.

Voor de eerste fase van het project De Eemvallei die binnen de A27 ligt, heeft Staatsbosbeheer 44,5 ha gereserveerd middels een intentieovereenkomst met Oosterwold. De verwachting is dat aanvullend hierop in het najaar afspraken over kavelreservering en grondinbreng voor een aanvullende 6 tot 7 ha tot stand kunnen komen om de verweving tussen De Eemvallei en Vliervelden mogelijk te maken.

Scope van het project

De scope van het project is recentelijk niet gewijzigd. Wel hebben de betrokken partijen aangegeven het project Vliervelden te betrekken bij de nadere planuitwerking van het project De Eemvallei van Staatsbosbeheer, in plaats van bij Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap en BV ERF.

Planning

Voor 1 juli 2016 heeft Staatsbosbeheer mede namens Voedselbossen en Speelwildernis voor het project Eemvallei 44,5 ha landschapskavels gereserveerd voor de eerste fase van Oosterwold. Recent is bekend geworden dat additioneel mogelijk nog 6 tot 7 ha beschikbaar kan komen om daarmee de verweving met Vliervelden te faciliteren. In het najaar van 2016 moet dit duidelijk worden zodat Staatsbosbeheer deze ruimte aanvullend op de 44,5 ha kan reserveren. Om die reden is in de intentieovereenkomst van de provincie en Staatsbosbeheer vastgelegd dat de Natuurboerderij Vliervelden wordt betrokken bij de nadere planuitwerking. Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking in april 2017 gereed is waarna een realisatieovereenkomst kan worden aangegaan.

Grond

Met het besluit van Provinciale Staten in 2014 heeft Natuurboerderij Vliervelden geen middelen uit het programma toegewezen gekregen voor het verkrijgen van grond. Staatsbosbeheer verkent in overleg met Oosterwold of alsnog ruimte beschikbaar kan worden gesteld aan Natuurboerderij Vliervelden. Daarbij wordt tevens de financiering betrokken. Verwacht wordt dat 6 à 7 ha aan landschapskavels gevonden kan worden, die dankzij de multiplier vanuit het project De Eemvallei kunnen worden verworven. Daarbij gelden de nieuwe grondprijzen omdat de bevroeringsperiode voorbij is.

Financiën

Met het besluit van Provinciale Staten in 2014 heeft het project Vliervelden geen budgetten uit het programma toegewezen gekregen. Enige onderhandelingspositie voor de initiatiefnemers ontbreekt hierdoor.

Draagvlak

Het draagvlak voor het project Vliervelden is goed. De initiatiefnemers van Voedselbossen, Speelwildernis en De Eemvallei overleggen dan ook constructief met de initiatiefnemers van

Natuurboerderij Vliervelden over inpassing in de Eemvallei, waarbij door inhoudelijke discussies te voeren moet blijken of verwerving en gezamenlijke realisatie haalbaar is.

Projectplan & -uitwerking

Natuurboerderij Vliervelden heeft de afgelopen maanden constructief meegewerkt aan de schetsen voor zowel De Eemvallei als Noorderwold-Eemvallei.

De projectindiener heeft te kennen gegeven niet te willen investeren in Noorderwold-Eemvallei, wat vooral te maken heeft met de aanschaf van een landbouwkavel tegen de geplande Eemvallei van Staatsbosbeheer. Om die reden is door de provincie aan Staatsbosbeheer, Voedselbossen en Speelwildernis verzocht om Natuurboerderij Vliervelden te betrekken bij de nadere planuitwerking. Deze uitwerking moet inzicht geven op welke wijze dit project een plek kan krijgen in of nabij het project De Eemvallei. Verwacht wordt dat de nadere planuitwerking in het voorjaar van 2017 gereed is.

Juridisch

De totale Eemvallei is weergegeven in de Structuurvisie Oosterwold. De eerste fase van het project Eemvallei die binnen de A27 ligt, zijnde 44,5 ha, past binnen het bestemmingsplan Oosterwold dat binnenkort wordt vastgesteld. Onderzocht wordt of en in welke mate Natuurboerderij Vliervelden nog een plek kan krijgen binnen deze eerste fase.

Vergunningen

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Vliervelden heeft geen budgetten beschikbaar gekregen voor het beheer. Vliervelden verwacht met de opbrengst van de oogst van het natuurgebied het beheer te kunnen betalen.

Staatssteun

Voordat een realisatieovereenkomst wordt getekend, wordt een staatssteunanalyse uitgevoerd. Bij het project mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

Ondersteuning

Aan Vliervelden wordt een budget beschikbaar gesteld voor de nadere planuitwerking. Verwacht wordt dat dit bedrag wordt besteed aan inhuur van externe deskundigheid.

Harderbos en Harderbroek verbonden

Indiener

Vereniging Natuurmonumenten

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd.

Met dit project verbindt Vereniging Natuurmonumenten twee natuurgebieden, Harderbos en Harderbroek, met elkaar. Doordat de grond al in bezit is van en wordt beheerd door de projectindiener, gaat het in dit project vooral om een bijdrage aan de inrichting van 15 ha nieuwe natuur en het ondersteunen van het proces om dit te realiseren.

Samenvatting project & procesvoortgang

In maart 2016 is de realisatieovereenkomst getekend. Natuurmonumenten is de inrichtingswerkzaamheden gestart na een meervoudig onderhandse aanbesteding en verwacht eind december 2016 gereed te zijn.

Project Harderbos en Harderbroek verbonden is na het tekenen van de realisatieovereenkomst in de uitvoeringsfase beland. Er zijn op dit moment geen factoren bekend die een risico vormen voor de uitvoering van het project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur.

Scope van het project

De scope van het project is niet gewijzigd.

Planning

In maart 2016 is de realisatieovereenkomst tussen de provincie en Natuurmonumenten ondertekend. Natuurmonumenten is daarna de aanbestedingsprocedure gestart en is inmiddels gestart met de inrichtingswerkzaamheden. Voor het broedseizoen in 2017 moeten de werkzaamheden worden afgerond dus men richt zich op december 2016.

Grond

De grond voor het project is in eigendom bij Natuurmonumenten, er zijn geen aanvullende grondtransacties nodig.

Financiën

Het project blijft binnen de financiële kaders uit het toewijzingsbesluit van 17 december 2014. De aanbesteding is gunstig verlopen waardoor de maximale inrichtingsvariant kan worden uitgevoerd.

Draagvlak

Het project wordt gerealiseerd op grond met een natuurbestemming, die al in bezit is van Natuurmonumenten. Alle benodigde vergunningen zijn verleend. Gedurende de procedures zijn geen zienswijzen ingediend.

Met Golfresort Harderwold en Golfbaan Harderwold is een gesprek geweest en zijn de inrichtingsplannen toegelicht. Begin september 2016 zijn de bewoners aan de Sternweg geïnformeerd over het grondtransport. Tevens is in samenwerking met de gemeente Zeewolde een persbericht in de lokale media geplaatst.

Projectplan & -uitwerking

In maart 2016 is de planuitwerking aangeleverd en getoetst waarna de realisatieovereenkomst is getekend. Natuurmonumenten is de feitelijke realisatie gestart en verwacht deze in december 2016 af te ronden. Daarmee wordt dit project ruim binnen de (plannings)kaders van het programma Nieuwe Natuur tot realisatie gebracht.

Juridisch

De inrichtingswerkzaamheden passen binnen het vigerend bestemmingsplan. De projectlocatie heeft de bestemming "natuur", er waren derhalve geen juridische procedures nodig om tot realisatie over te kunnen gaan.

Vergunningen

Natuurmonumenten heeft de benodigde vergunningen verkregen. Er zijn gedurende de procedure geen zienswijzen ingediend.

Verdienmodel tbv beheer na 10 jaar

Voor dit project is geen verdienmodel voor beheer na 10 jaar uitgewerkt, omdat de locatie onder het subsidiestelsel Natuur en Landschap valt, waarmee de financiën voor het beheer zijn geregeld. Om die reden heeft Natuurmonumenten alleen inrichtingsgeld toegewezen gekregen.

Staatssteun

Geconcludeerd is dat in dit project sprake is van geoorloofde staatssteun. De hoofdmotivatie hierbij is dat er geen budget beschikbaar wordt gesteld voor enige economische bedrijfsmatige activiteit. Natuurmonumenten is daarom aangewezen als Dienst van Algemeen Economisch Belang.

Ondersteuning

Natuurmonumenten heeft gebruik gemaakt van het door de provincie onder voorwaarden beschikbaar gesteld budget van € 5.000 als bijdrage in de voorbereidingskosten. Het budget is besteed aan het voorbereiden van de vergunningaanvragen en de bestektekeningen.

Gouden Randen langs Pampushout

Indiener

Stichting Het Flevo-landschap

Projectbeschrijving

Kern van het project is het ontwikkelen van een natte verbinding tussen de Lepelaarsplassen en het Kromslootpark en langs de Pampushout-Zuid. Een massief natuurgebied dicht bij de stad met een ecologische en recreatieve functie. Het project brengt twee ontwikkelingen samen: de ecozone Kromslootpark-Lepelaarsplassen en de ontwikkeling van het relatief jonge bosgebied de Pampushout. Het levert een groen uitloopgebied op tussen diverse stedelijk ontwikkelingen in bijvoorbeeld Poort en Noorderplassen.

Door Provinciale Staten zijn aan het project financiële middelen voor grondverwerving en voor het beheer voor 10 jaar in het vooruitzicht gesteld. Financiering voor de inrichting is via het Ontwikkelingsplan Pampushout-Zuid en de wateropgave Almere Poort door gemeente Almere, Stichting Het Flevo-landschap en het Rijk afgedekt.

Samenvatting project & procesvoortgang

In het voorjaar van 2016 is middels intensief overleg tussen de gemeente Almere, het Waterschap, Stichting Het Flevo-landschap en provincie een ontwerp van het gebied gemaakt, dat de basis vormt voor de nadere planuitwerking die volgt op de ondertekening van de intentieovereenkomst. In deze planuitwerking moet bij de inrichting van het gebied rekening worden gehouden met een eventuele landing van het project Vierkante meter natuur.

Overigens zal als multiplier 0,6 ha aan het project toegevoegd worden. Rijkswaterstaat biedt aan om ter plaatse deze oppervlakte aan natuurcompensatie te financieren. De afspraken daarover worden naar verwachting in tweede deel van 2016 geformaliseerd.

De intentieverklaring is vrijwel gereed en zal spoedig na de zomer door Stichting Het Flevo-landschap en de provincie worden ondertekend. Aan deze overeenkomst wordt een 'Letter of Intent' toegevoegd, waarin de gemeente Almere uitspreekt positief tegenover de plannen te staan en vanuit een positieve grondhouding inzake bestemmingswijziging en inrichting van het gebied te gaan opereren.

Scope van het project

De scope van het project is niet veranderd.

Planning

De verwachting is dat vrij snel na de zomer de intentieovereenkomst ondertekend kan worden. Er is geen reden om te veronderstellen dat de planning voor het tekenen van de realisatieovereenkomst in de loop van 2017 niet zal worden gehaald.

Grond

Op dit moment is er nog sprake van een voorlopig ontwerp. Oorzaak is dat nog niet bekend is op welke wijze de maatregelen aan de watergangen voor de wateropgave Almere Poort plaatsvinden en hoe hier vervolgens de Gouden Randen aan kunnen worden gekoppeld.

De grondverwerving ter plaatse is onderwerp van overleg met de huidige grondeigenaar RVB. De grond wordt nu op jaarlijkse basis verpacht aan ERF. Het streven is om in de tweede helft van 2016 via de grondtafel van het programma Nieuwe Natuur de overdracht te effectueren.

Financiën

Na de ondertekening van de intentieovereenkomst krijgt de initiatiefnemer een bedrag ter beschikking voor het voorbereiden van de realisatie van het project.

De financiële middelen voor grondverwerving en beheer in de eerste 10 jaar worden via het programma Nieuwe Natuur beschikbaar gesteld na het aangaan van de realisatieovereenkomst. De middelen voor het beheer na de eerste 10 jaar moeten in overleg met Stichting Het Flevo-landschap en de gemeente Almere gevonden worden. De middelen voor inrichting van het gebied moeten bij gemeente Almere en mogelijk het Waterschap vandaan komen. De 'Letter of Intent' van gemeente Almere, die aan de intentieovereenkomst wordt toegevoegd, refereert daar ook aan. In de fase van planuitwerking, voor ondertekening van de realisatieovereenkomst, moet de financiële puzzel sluitend worden gemaakt.

Draagvlak

Zowel vanuit de gemeente Almere als vanuit Stichting Het Flevo-landschap zal aandacht worden besteed aan draagvlak. Het gaat om het ontwikkelen van natuur als buffer tussen grotendeels nog in te richten stedelijke gebieden. De verwachting is dat hier weinig tot geen weerstand tegen zal zijn.

Projectplan & -uitwerking

Zodra de intentieovereenkomst is ondertekend werkt Stichting Het Flevo-landschap het project uit in een nadere planuitwerking. Deze dient als basis voor het aangaan van de realisatieovereenkomst.

Juridisch

De gemeente Almere moet instemmen met een bestemmingswijziging van agrarisch naar natuur. Deze procedure is nog niet gestart omdat deze afhankelijk is van de daadwerkelijke overdracht van de grond door RVB.

Vergunningen

Tot op heden niet aan de orde.

Verdienmodel t.b.v. beheer na 10 jaar

Nog niet georganiseerd. Binnen de uitwerking van het projectplan na ondertekening van de intentieovereenkomst is het aan Stichting Het Flevo-landschap om hieraan, samen met gemeente Almere en mogelijk het Waterschap, aandacht te besteden.

Staatssteun

Een staatssteuntoets moet op basis van de definitieve planuitwerking worden uitgevoerd voordat de realisatieovereenkomst kan worden getekend.

Ondersteuning

In de eerste helft van 2016 heeft de landschapsarchitect, die door de provincie is ingehuurd, een inrichtingsplan voor de Gouden Randen gemaakt. Dit inrichtingsplan zal de leidraad zijn voor zowel voor de grondverwerving, het waterplan als voor de daadwerkelijke inrichting.